

BİRLEŞMİŞ

MİLLETLER

HAKKINDA

HERŞEY

LİSE VE ORTA OKUL
ÖĞRENCİLERİ İÇİN
HAZIRLANMIŞTIR

Birleşmiş Milletler Hakkında Herşey

ORTA ÖĞRENİM ÖĞRENCİLERİ İÇİN HAZIRLANMIŞTIR

Birleşmiş Milletler
Kamusal İletişim Dairesi
New York, 2008

Bu kitapçığın içerdiği bilgilerin tüm yayın hakları BM'ye aittir.
BİRLEŞMİŞ MİLLETLER
kaynak gösterilmek koşuluyla bu kitapçıkta yer alan bilgiler yeniden yayımlanabilir

Daha fazla bilgi için, lütfen BM Enformasyon Merkezi ile
aşağıdaki adresten iletişime geçiniz:
Birlik Mahallesi 2. Cad. No: 11
Ankara, Türkiye,
Faks 312-496-1499;
e-posta :unic.ankara@unic.org

Tüm fotoğraflar aksi belirtilmedikçe Birleşmiş Milletler,
Enformasyon Dairesine aittir

Birleşmiş Milletler yayınıdır

Türkçesi, Birleşmiş Milletler Türkiye Temsilciliği Enformasyon Merkezince hazırlanmıştır

İçindekiler

1	Birleşmiş Milletler'e bakış	1
2	BM Ailesi	11
3	BM dünya barışı ve güvenliği için çalışıyor	25
4	Bin Yıl Kalkınma Hedefleri	39
5	İnsan Hakları	51
6	Sıkça Sorulan Sorular	59

...the first of these is the fact that the ...

...the second of these is the fact that the ...

...the third of these is the fact that the ...

...the fourth of these is the fact that the ...

...the fifth of these is the fact that the ...

...the sixth of these is the fact that the ...

...the seventh of these is the fact that the ...

...the eighth of these is the fact that the ...

...the ninth of these is the fact that the ...

...the tenth of these is the fact that the ...

...the eleventh of these is the fact that the ...

...the twelfth of these is the fact that the ...

...the thirteenth of these is the fact that the ...

...the fourteenth of these is the fact that the ...

...the fifteenth of these is the fact that the ...

...the sixteenth of these is the fact that the ...

...the seventeenth of these is the fact that the ...

...the eighteenth of these is the fact that the ...

1

KISACA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER

- Birleşmiş Milletler'in dört ana amacı vardır. Bunlar: Uluslararası barış ve güvenliği korumak; Milletlerarasında dostça ilişkiler geliştirmek; Uluslararası ekonomik, sosyal, kültürel, insani sorunların çözümünde işbirliği yapmak ve temel insan hak ve özgürlüklerine gerekli saygının gösterilmesini teşvik etmektir. BM, bünyesinde barındırdığı ve BM Sistemini oluşturan 30'u aşkın kuruluş aracılığıyla yukarıda belirtilen amaçlara ulaşmak için çaba sarfetmektedir.
- Birleşmiş Milletler bir dünya hükümeti değildir, hükümetlerin hükümeti de değildir. Yasa çıkaramaz. Buna rağmen, uluslararası anlaşmazlıkları çözmek ve insanlığı ilgilendiren konularda politikalar geliştirmek için en uygun ortamı sağlayan kuruluştur.
- Farklı siyasi görüşlere sahip ve sosyal sistemleri birbirinden farklı olan küçük-büyük, yoksul-zengin BM'ye üye tüm devletler karar mekanizması içinde eşit birer oy hakkına sahiptir. Birleşmiş Milletler, uluslararası sorunlara karşılıklı etkileşim ve ulusal çıkarların dengelendiği çözüm imkanları sunmaktadır.
- BM sistemi, insan haklarına saygının artırılması, yoksulluk oranının düşürülmesi, salgın hastalıklarla mücadele edilmesi, çevrenin korunması için faaliyetlerini sürdürmektedir. Birleşmiş Milletler, uyuşturucu kaçakçılığı ve terörizmle mücadelede uluslararası düzeyde kampanyalar yürütmektedir.
- BM ve bağlı kuruluşlar Dünya çapında yürüttükleri faaliyetler aracılığıyla gıda üretiminin yükseltilmesi, mültecilere yardım edilmesi, AIDS'le mücadele edilmesi, kara mayınlarının temizlenmesi dahil bir çok konuda çalışmalarını sürdürmektedir.

Birleşmiş Milletler'e Bakış

BM Genel Merkezi

Birleşmiş Milletler nedir?

Dünya barışı ve sosyal gelişim çalışmalarını sürdürmek üzere bağımsız devletleri bir araya getiren tek uluslararası teşkilattır. Birleşmiş Milletler, kurucu devletler olarak adlandırılan 51 ülke tarafından, 24 Ekim 1945 tarihinde oluşturulmuştur. 2011 yılının sonunda üye sayısı 193'ye ulaşmıştır. Kuruluşundan bu yana, hiç bir ülke üyelikten çıkarılmamıştır. Endonezya komşusu Malezya ile yaşadığı sorunlar nedeniyle, 1965 yılında geçici olarak Birleşmiş Milletler'den ayrılmış, fakat bir sonraki yıl, örgüte tekrar dahil edilmiştir.

Birleşmiş Milletler bir dünya hükümeti midir?

Hayır. Hükümetler, ülkeleri ve halkları temsil eder. Birleşmiş Milletler belirli bir hükümeti ya da bir ulusu temsil etmez. Birleşmiş Milletler tüm Üyelerini temsil eder ve Üye Devletlerin verdiği kararlar doğrultusunda hareket eder.

Birleşmiş Milletler'in faaliyetlerini belirleyen kural ya da ilkeler var mıdır?

Evet, Birleşmiş Milletlerin faaliyetlerini BM Antlaşması belirler. Her Üye Ülkenin görev ve haklarını ve amaçlarını gerçekleştirebilmek için yapılması gerekenleri tanımlayan bir Antlaşmadır. Bir ülke BM üyesi olduğunda, Antlaşmanın öngördüğü kural ve hedefleri kabul etmiş sayılır.

Antlaşmanın Türkçe metnine <http://www.unicankara.org.tr/> adresinden ulaşabilirsiniz.

Birleşmiş Milletler fikri nasıl ortaya çıktı?

Birleşmiş Milletler'in kurulma fikri, ilk olarak İkinci Dünya savaşı sırasında (1939-1945) ortaya çıkmıştır. Savaşa son veren dünya liderleri, ileride meydana gelecek savaşları önlemek ve barışı sağlamak amacıyla bir sistemin kurulmasına ihtiyaç duymuşlardır. Bunun da ancak, tüm ulusların bir arada çalışabileceği uluslararası bir örgütün kurulmasıyla mümkün olabileceği kanısına varmışlar ve Birleşmiş Milletler'in temellerini atmışlardır.

BM'in dört ana amacı:

- 1 Uluslararası barış ve güvenliği korumak;
- 2 Ülkeler arasında dostane ilişkiler kurmak;
- 3 Uluslararası ekonomik, sosyal, kültürel, insani sorunların çözümünde işbirliği yapmak ve temel insan hak ve özgürlüklere gerekli saygının gösterilmesini teşvik etmek
- 4 Ortak çıkarların elde edilmesi hususunda milletler arasında uyumu sağlayan bir merkez olmak

“Birleşmiş Milletler” terimi nasıl ortaya çıktı?

“Birleşmiş Milletler” terimi ilk kez Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Franklin D. Roosevelt tarafından kullanılmıştır. İlk resmi kullanımı, 1942 yılında, 26 devletin temsilcilerinin imzaladığı BM beyannamesindedir. Birleşmiş Milletler Antlaşmasının imzalanmasından bir kaç hafta önce hayatını kaybeden Başkan Roosevelt’in anısına, San Francisco Konferansında bulunanlar tarafından “Birleşmiş Milletler” teriminin kullanılması uygun görülmüştür.

Böyle bir uluslararası kuruluş ilk kez mi kuruluyordu?

Benzer bir kuruluş olan Milletler Cemiyeti, Birinci Dünya savaşını takiben 1919 yılında kurulmuştur. Milletler Cemiyeti’nin başlıca amacı, dünya barışını temin etmektir. Fakat, bu Cemiyet’e yeterli katılım sağlanamadı. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri bu Cemiyet’e hiç katılmamıştır. Üye olan diğer ülkeler, bir süre sonra Cemiyet’den ayrıldı ve dolayısıyla Cemiyet bir türlü harekete geçemedi. Başarısızlığına rağmen, cemiyet, evrensel bir kuruluş oluşturma fikrini canlı tutmayı başardı. Bu kuruluş da Birleşmiş Milletler’dir.

✓ Kısa Kısa

Mezbahadan Doğan Binalar

1946 yılında, Londra’da gerçekleşen ilk toplantıda, Genel Kurul tarafından, Birleşmiş Milletler Genel Merkezinin Amerika Birleşik Devletleri’nde yer alması uygun görüldü. New York,

ilk düşünülen yer değildi. Genel Merkez için Philadelphia, Boston ve San Fransisco düşünülmüştü. John D. Rockefeller’ın 8,5 milyon dolarlık armağanı Genel Kurul’u etkilemişti. Daha sonra New York Belediyesi BM Binası için ek bir arazi de tahsis etmişti.

BM Genel Merkezi için seçilen mezbaha alanında, tren ve lokomotif park alanı ve diğer ticari binalar bulunuyordu.

24 Ekim 1949 tarihinde, Genel Sekreter Trygve Lie 39 katlı binanın ilk temelini attı. 21 Ağustos 1950 tarihinde, Sekreteryaya personeli yeni ofislerine taşındı.

BM Genel Merkezinin günümüzdeki görüntüsü. Soldaki resimde ise BM Genel Merkezinin inşa edildiği alanın daha önceki görüntü yer alıyor.

<http://www.unicankara.org.tr> • <http://www.unicankara.org.tr/kitap>

Birleşmiş Milletler Genel Merkezi kime aittir?

Birleşmiş Milletler Genel Merkezi uluslararası bir alandır. Bu alan sadece ABD’ye ait bir alan değildir. ABD sadece ev sahibi konumundadır. Birleşmiş Milletler Genel Merkezine tahsis edilen bu alan, Birleşmiş Milletler’in tüm Üyelerine aittir. Birleşmiş Milletler’in kendine ait özel bir bayrağı ve alanı koruyan kendi güvenlik personeli vardır. Bunların yanı sıra, kendi postanesi mevcuttur ve kendi posta pullarını kullanır. Bu pullar sadece BM Genel Merkezi ya da Viyana ve Cenevre’de bulunan BM ofislerinde kullanılabilir.

Birleşmiş Milletler'in çalışma masraflarını kim karşılıyor?

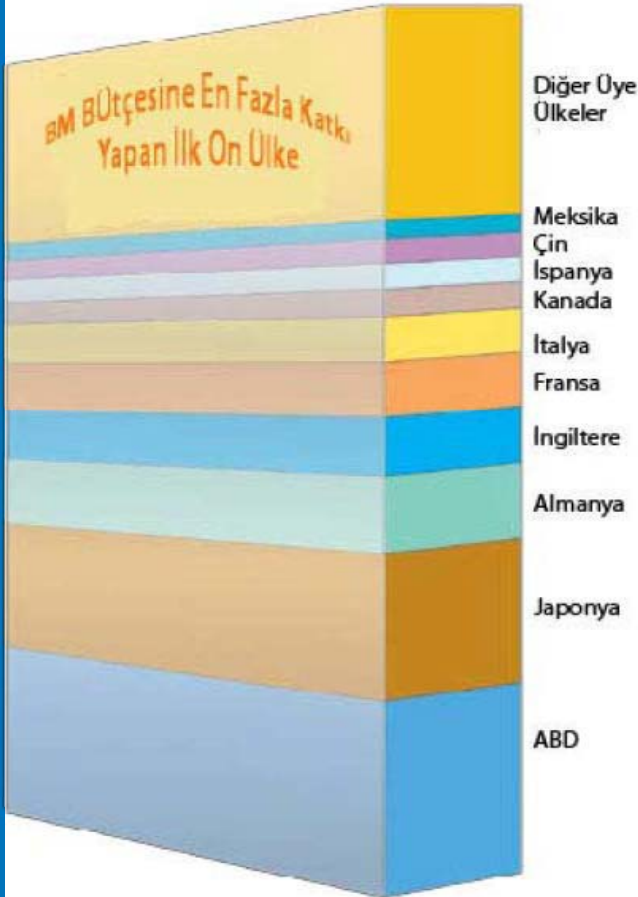
Birleşmiş Milletler Bütçesinin ana kaynağı 192 üyesinin katkı paylarıdır. Başka bir gelir kaynağı yoktur. Birleşmiş Milletler'de, 2 çeşit bütçe mevcuttur:

- ▶ Olağan bütçe: New York kentindeki Genel Merkezin ve Dünyadaki ülke ofislerinin esas işlerini içerir.
- ▶ Barışgücü bütçesi: genellikle dünyanın dört bir yanındaki "sıcak noktalarda", çeşitli çalışmaları içerir.

Her iki bütçe için ödemeler zorunludur. Üyeler, tüm üyelerce kabul edilen değerlendirme ölçütlerine göre ödemelerini yaparlar. Bu değerlendirme kıstasları, Ülkenin ödeyebilme olanağı, milli gelir, gayri safı milli hasıla ve nüfusuna göre belirlenir.

BM bütçesi yeterli mi?

Olağan bütçe Genel Kurul tarafından 2 yıllık bir süre için onaylanır. 2008-2009 yılı için onaylanan bütçe 4,17 milyar ABD dolarıdır. Bu bütçe, Birleşmiş Milletler'in çalışmalarına, personeline ve temel altyapı işlerine ayrılmıştır. Bu miktar ABD vatandaşlarının, bir yılda sakı bitkileri ve kesme çiçekler için harcadığı para miktarına eşittir. Barışgücü bütçesi ise 1 Haziran 2007'den 30 Haziran 2008'e kadar olan süre için 6,8 milyar ABD doları olarak belirlenmiştir. Bu miktar, 2007 yılında 800 milyar ABD dolarına ulaşan uluslararası askeri harcamaların yüzde 0.5'ine karşılık gelmektedir. Uluslararası askeri harcamaların tutarı Birleşmiş Milletler sistemindeki tüm kuruluşların 65 yıllık bütçesine eşdeğerdedir. Türkiye'nin 2009 BM bütçesine katkısı 10,4 milyon ABD Doları (toplam bütçenin yüzde 0.4'ü) tutarındadır.

Kısaca Birleşmiş Milletler

BM bütçesi Üye Devletlerin katkılarıyla oluşturulur. 2008 bütçesi rakamlarına göre en fazla katkı sağlayan ilk on ülke şunlardır

Ülke	Oran	ABD Doları milyon
ABD	22.00	453.3
Japonya	16.62	342.5
Almanya	8.57	176.7
İngiltere	6.64	136.8
Fransa	6.30	129.8
İtalya	5.07	104.6
Kanada	2.97	61.3
İspanya	2.96	61.1
Çin	2.66	54.9
Meksika	2.25	46.5

Birleşmiş Milletler'e giden yol

Eylül 1939

İkinci Dünya Savaşının başlamasından sadece bir kaç hafta sonra, Varşova kenti (Polonya) böyle görünüyordu. Bu savaş bir çok Avrupa kentini taş yığınına çevirmişti.

14 Ağustos 1941

ABD Başkanı Roosevelt ve İngiltere Başbakanı Churchill Atlantik Okyanusunda bir savaş gemisinde bir araya geldi. Barış ve güvenliğin korunmasına yönelik uluslararası işbirliği planını içeren Atlantik Şartı üzerine anlaşma sağladılar.

1 Ocak 1942

Yeni yılın ilk günü, 26 ülkenin temsilcileri, Washington kentinde bir araya gelerek, Birleşmiş Milletler Bildirgesini imzaladı.

30 Ekim 1943

Çin, Sovyetler Birliği, İngiltere ve ABD temsilcileri, Moskova Beyannamesi'ni imzaladılar ve savaşın sona ermesinin ardından, ülkeleri bir araya getirip barışı temin edecek bir kuruluşun kurulması için karar aldılar.

1944 Yazı ve Sonbaharı Çin, Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere liderleri Washington'un Dumbarton Oaks bölgesinde bir araya gelerek, Birleşmiş Milletler'in geleceğiyle ilgili amaç ve ilkeler üzerine anlaşma sağladılar.

11 Şubat 1945
Başkan Roosevelt, Başbakan Churchill ve Başbakan Joseph Stalin, Sovyetler Birliği'nin, Yalta kentindeki buluşmalarının ardından, Birleşmiş Milletlerin kurulacağını ilaân ettiler. Aynı zamanda Güvenlik Konseyi'nde uygulanacak oylama sistemi konusunda da anlaşma sağladılar.

26 Haziran 1945
Birleşmiş Milletler Antlaşması 50 ülkenin temsilcileri tarafından San Francisco konferansında oybirliğiyle kabul edildi.

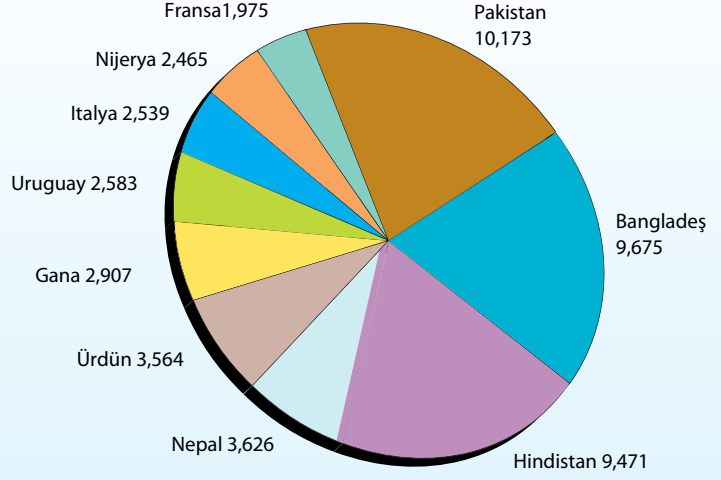

24 Ekim 1945
Güvenlik Konseyinin beş daimi üyesi dahil olmak üzere (Çin, Fransa, ABD, Sovyetler Birliği, İngiltere), aralarında Türkiye'nin de bulunduğu bir çok ülke, Birleşmiş Milletler Antlaşmasını resmi olarak tanıdı ve imzaladı. Böylece, Birleşmiş Milletler'in kuruluşunu simgeleyen 24 Ekim tarihi, Birleşmiş Milletler Günü olarak tarihe geçti.

Daha fazla bilgi için UNIC Ankara web sayfasını ziyaret edin.
www.unicankara.org.tr

Başgücüne en fazla asker veren ilk on ülke (31 Mart 2007 itibarıyla)

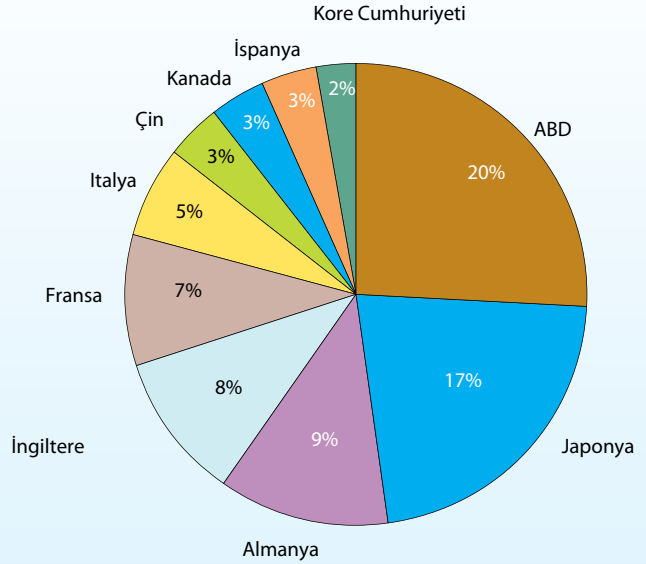
BM Barışgücü bütçesi üye devletlerin katkılarıyla oluşturulur

En fazla katkıda bulunan on ülke (2007) :

- 1 ABD (20%),
- 2 Japonya (17%),
- 3 Almanya (9%),
- 4 İngiltere (8%),
- 5 Fransa (7%),
- 6 İtalya (5%),
- 7 Çin (3%),
- 8 Kanada (3%),
- 9 İspanya (3%), ve
- 10 Kore Cumhuriyeti (2%)

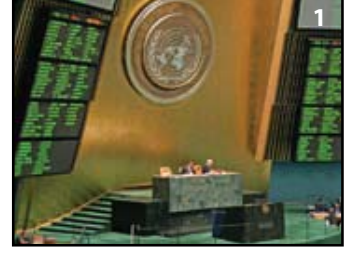
BM Barışgücü Bütçesine en fazla katkıda bulunan ilk on ülke

(1 Ocak 2008)

Birleşmiş Milletler'e nasıl üye olunur?

Birleşmiş Milletler Antlaşması'yla uyumlu olarak, "barışa inanan ve Antlaşma'nın getirdiği yükümlülükleri kabul eden ve örgüt açısından da söz konusu yükümlülükleri yerine getirme irade ve kapasitesine sahip olan her ülkeye üyelik yolu açıktır." Yeni üye kabulü, Güvenlik Konseyi'nin tavsiyeleri doğrultusunda Genel Kurul'un onayıyla yapılır.

BM Teşkilatı nasıl yapılanmıştır?

Birleşmiş Milletler'in altı temel organı bulunmaktadır:

1. Genel Kurul
2. Güvenlik Konseyi
3. Ekonomik ve Sosyal Konsey
4. Vesayet Konseyi
5. Uluslararası Adalet Divanı
6. Genel Sekreterlik

Hollanda'nın Lahey kentinde bulunan Uluslararası Adalet Divanı hariç, tüm organlar New York'taki genel merkezde bulunmaktadır. Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği ile faaliyetlerini eşgüdüm halinde yürüten Birleşmiş Milletler ailesi içinde birbirlerinden bağımsız ve özerk 15 ihtisas kuruluşu bulundurmaktadır. Söz konusu kuruluşlar sağlık, tarım, telekomünikasyon, ve meteoroloji gibi çeşitli alanlarda faaliyetlerini sürdürmektedirler. Bunlara ek olarak, Birleşmiş Milletler bünyesinde belirli alanlardan sorumlu 24 program ve çok sayıda birim bulunmaktadır.

<http://www.unicankara.org.tr/index.php?ID=21&LNG=1>

Daimi Gözlemci Statüsü nasıl alınır?

Birleşmiş Milletler'in üyesi olmayan, bir ya da birden fazla ihtisas kuruluşuna üye olan bir devlet, daimi gözlemci statüsünü alabilir. Daimi gözlemci statüsü sadece faaliyete dayalıdır ve Birleşmiş Milletler Antlaşması'nda bununla ilgili her hangi bir mevzuat bulunmamaktadır. Söz konusu uygulama Genel Sekreterliğin, İsviçre'yi daimi gözlemci olarak seçtiği 1946 yılından bu yana devam etmektedir. Avusturya, Finlandiya, İtalya ve Japonya gibi bazı gözlemci devletler, daha sonra Birleşmiş Milletler üyesi olmuşlardır. İsviçre 10 Eylül 2002 tarihinde Birleşmiş Milletler üyesi olmuştur.

Daimi gözlemciler bir çok görüşmeye katılabilir ve bir çok belgeye erişebilirler. Bir çok uluslararası ve bölgesel kuruluş da, Genel Kurul'un yıllık oturumlarına ve çalışmalarına gözlemci statüsüyle katılırlar.

Birleşmiş Milletler'in resmi dilleri hangileridir?

Birleşmiş Milletler'in resmi dilleri Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca'dır. Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliğin çalışma dilleri ise İngilizce ve Fransızca'dır.

Delegeler herhangi bir resmi dilden birini konuşabilmelidir. Delegelerin konuşmaları diğer resmi dillere simültane olarak tercüme edilir. Birleşmiş Milletler belgelerinin çoğu, saydığımız altı resmi dilde hazırlanmaktadır. Eğer Delege, belgede resmi dillerin haricinde bir dil kullanır ise, delegenin ait olduğu ülkenin BM nezdindeki temsilciliği belgenin resmi dillerden birine tercümesinden sorumlu olur.

Başlangıçta, Fransızca ve İngilizce çalışma dili olarak kabul edilmiştir. Daha sonra Genel Kurul'da ve Ekonomik ve Sosyal Konsey'de çalışma dili olarak Arapça, Çince, Rusça ve İspanyolca da eklenmiştir. Güvenlik Konseyi'nde İngilizce, Fransızca, Çince, Rusça ve İspanyolca çalışma dili olarak kullanılmaktadır.

UNICEF, kız çocuklarının okula gönderilmesi kampanyasını desteklemek amacıyla, UNICEF personeli ve dünya çocuklarından oluşan en büyük ve kalabalık sınıfı oluşturdu.

Yeni bir devlet ya da hükümet Birleşmiş Milletler tarafından nasıl tanınabilir ?

Yeni bir devlet yada hükümetin tanınmasına ancak diğer devletler karar verebilir. Ülkelerin, bir ülkeyi tanıyıp tanımayacakları o ülke ile diplomatik ilişki kurup kurmayacaklarına bağlıdır. Birleşmiş Milletler ne bir hükümet ne de devlet statüsündedir, dolayısıyla herhangi bir devlet ya da hükümetin tanınması konusunda söz sahibi değildir. BM ancak yeni bir devletin üyeliğini onaylayabilir ya da üye ülkelerin BM nezdindeki temsilcilerinin değişmesi halinde yeni temsilcinin sunduğu güven mektubunu kabul edebilir.

Birleşmiş Milletler'e üyelik "barışa inanan ve Antlaşma'nın getirdiği yükümlülükleri kabul eden ve Teşkilat açısından da söz konusu yükümlülükleri yerine getirme irade ve kapasitesine sahip olduğu düşünülen her ülkeye açıktır". Yeni üyeler, Güvenlik Konseyi'nin tavsiyesi, Genel Kurul'un kararı ile üyeliğe kabul edilir. Bu prosedür aşağıda belirtildiği şekilde işlemektedir:

1. Devletler, Genel Sekreterliğe üyelik başvurusunda bulunur ve Antlaşma şartlarını kabul ettiklerini belirten bir mektup sunarlar.
2. Güvenlik Konseyi bu başvuruyu gözden geçirir. Üyelik konusunda herhangi bir tavsiye, Konseydeki 15 üyenin 9'unun onayını gerektirir. Başvurunun oylanması sırasında beş daimi üyenin - Çin, Fransa, Rusya, İngiltere, ABD- olumsuz oyu kullanmaması gerekir.
3. Eğer Konsey başvurunun kabulünden yana öneride bulunursa, bu öneri değerlendirilmesi üzere Genel Kurul'a sunulur. Genel Kurul'un devletin üyelik başvurusunu onaylaması için üç'de ikilik bir çoğunluk oyu gerekmektedir.
4. Başvurunun kabul edildiği gün üyelik başlar.

Genel Kurul, her oturumda, oturumlara katılan üye devletlerin temsilcilerinin yetki belgelerini talep eder. Dokuz üyeden oluşan Belge Komitesi bu konudaki ilk incelemeyi yapan birimdir. Bir kişinin bir ülkeyi temsil yetkisi olup olmadığı konusundaki nihai kararı Genel Kurul verir.

<http://www.unickara.org.tr>

1945'de 51 olan üye sayısı
2008'de 192'ye ulaştı

Soru Cevap etkinliđi

Birlikte Çözelim

Siz de aşağıdaki soru cevap oyununu birlikte oynayın. BM hakkındaki bilginizi sınavın

1. Birleşmiş Milletler kaç yılında kuruldu?
2. Birleşmiş Milletler'in kaç üyesi var?
3. Birleşmiş Milletler'in resmî dilleri hangileridir?
4. Birleşmiş Milletler" sözcüğünü ilk kim kullandı?
5. Birleşmiş Milletler'in bünyesinde kaç birim var?
6. Milletler Cemiyeti nedir?
7. Birleşmiş Milletler üyeliğinden ayrılan bir ülke var mıdır?
8. Birleşmiş Milletler'in kurallar manzumesine ne denir?
9. Birleşmiş Milletler'in amaçlarından birini söyleyiniz?
10. Birleşmiş Milletler bildirisi nerede ve ne zaman imzalandı?

Yukarıdaki bayrak Birleşmiş Milletler'in bayrağıdır. Mavi fon üzerine ortasında beyaz renkli bir amblemi vardır. Bu amblem, zeytin dallarının çevrelediği bir dünya haritasıyla, dünya barışını simgelemektedir. Amblem haritanın tam ortasında ve her iki boydan yarımşar boşluk bırakarak yer almaktadır.

2

BM Ailesi

Birleşmiş Milletler sisteminin elde ettiği başarılarından örnekler:

- Birleşmiş Milletler'in, sömürgeciliğin sona erdirilmesi çabaları sonucu, 80'den fazla ülke bağımsızlığını elde etmiştir.
- 6,4 Milyar ABD doları harcayarak, hizmet ve mal alımı konusunda, Birleşmiş Milletler önemli bir müşteri konumundadır. UNICEF, dünya çapında üretilen aşıların yarısını satın almaktadır.
- Birleşmiş Milletler yardım kuruluşları, dünya çapında sayıları 23 milyonu aşan mültecilere ve yerinden edilmiş kişilere yardım etmekte ve korunmalarını sağlamaktadır.
- Birleşmiş Milletler sistemi, telekomünikasyon, havacılık, gemicilik ve posta hizmetlerindeki teknik standartları belirlemekte ve böylece uluslararası ticaret gerçekleştirebilmektedir.
- Birleşmiş Milletler tarafından dünya genelinde çocuk hastalıklarına karşı yürütülen aşı kampanyaları, çiçek hastalığını ortadan kaldırmış, çocuk felci vakalarını yüzde 99 oranında azaltmıştır.
- Birleşmiş Milletler'in önde gelen gıda yardım kuruluşu, Dünya Gıda Programı, 80 ülkede 113 milyon kişiye yıllık 5 milyon tondan fazla gıda temin etmektedir.

Birleşmiş Milletler Ailesi

Birleşmiş Milletler'in altı temel organı Birleşmiş Milletler antlaşması uyarınca kurulmuştur. Birleşmiş Milletler'in yapısı ve işlevi kısaca şöyledir:

GENEL KURUL

Birleşmiş Milletler'in tüm üyeleri (193) Genel Kurul'da toplanır. Küçük ya da büyük, yoksul ya da zengin her ülke birer eşit oy hakkına sahiptir. Genel Kurul, dünya barışı ve güvenliği, yeni üye alımı ve Birleşmiş Milletler'in bütçesi ile ilgili konulardaki kararlarını üçte ikilik çoğunlukla alır. Diğer konularda ise salt çoğunluk yeterlidir. Son yıllarda, oybirliğiyle karar alabilmek için çaba sarfedilmektedir.

Genel Kurul'un olağan dönem toplantısı her yıl Eylül ayında başlar ve yıl boyunca devam eder. Her olağan dönem toplantısının başlangıcında, hükümet ya da devlet başkanları ve diğer katılımcılar, savaş, terörizm, hastalıklar, yoksulluk gibi gündemi meşgul eden uluslararası düzeyde bir çok konuda görüşlerini sunar. Genel Kurul, oturumları yönetmekle görevli başkanı seçimle ve bir yıllığına belirlenir.

Yeşil ve altın renginin hakim olduğu Genel Kurul salonunda 192 ülke temsil ediliyor. Her temsilcilik için altı oturma yeri ayrılmıştır. Ayrıca, halkın ve basının oturumları izlemesi için de localar bulunmaktadır. Toplam kapasitesi 1,898 kişidir.

Genel Kurul olağan dönem toplantısının 68. Başkanı olan John W. Ashe (Antigua ve Barbuda)

Görevleri:

- Her hangi bir konu üzerinde görüşmelerde bulunmak, öneriler getirmek (Güvenlik Konseyi'nin ilgilendiği konular dışında)
- Askeri çatışma ve silahlanma yarışı ile ilgili konuları görüşmek;
- Gençler, çocuk ve kadınların konumlarının iyileştirilmesi konusunda görüşmelerde bulunmak ve çözüm aramak;
- Sürdürülebilir kalkınma ve insan hakları konusunda çalışmak;
- Her üye ülkenin BM'ye katkısının ne kadar olacağı ve toplanan paranın nasıl harcanacağı konusunda karar vermek.

Ana Komiteler

Genel Kurul'daki görüşmeler altı temel komitede ele alınmaktadır;

- ▶ Birinci Komite (Silahsızlanma ve Uluslararası Güvenlik Konuları);
- ▶ İkinci Komite (Ekonomik ve Mali İşler);
- ▶ Üçüncü Komite (Sosyal, İnsani ve Kültürel Konular);
- ▶ Dördüncü Komite (Özel Politika ve Sömürgeciliğin Sonlandırılması);
- ▶ Beşinci Komite (Yönetim ve Bütçe Konuları);
- ▶ Altıncı Komite (Hukuki Konular)

Her üye ülkenin, bir oy hakkı vardır.

Söz konusu kural, küçük büyük tüm üye devletler için geçerlidir. Çin'in nüfusu bir milyarı üzerindedir. 17 bin nüfuslu Palau da bir oy hakkına sahiptir.

Genel Kurul tarafından alınan bazı kararlar

- ▶ Birleşmiş Milletler'e üye devletler, Genel Kurulun karar verme sürecinin hızlandırılması, Kurul'un toplantı gündeminin düzene sokulması ve Kurul Başkanının rolü ve yetkisinin güçlendirilmesi konularında 2006 yılında yeni düzenlemeye gittiler.
- ▶ 2006 yılında, Kurul, çok eleştiri alan Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonunun yerini almak üzere, daha etkili bir yeni İnsan Hakları Konseyinin kurulmasını onayladı. 19 Haziran 2006 tarihinde Cenevre'de faaliyete geçen Konsey, doğrudan Genel Kurul'a bağlı olarak çalışmaktadır.
- ▶ Genel Kurul 2001-2010 yıllarını, başta Afrika'dakiler olmak üzere gelişmekte olan ülkeler için "Sıtma ile Mücadele" on yılı ilan etmiştir. Sıtma ile Mücadele hareketi hastalığın önlenmesine yöneliktir. Sıtma hastalığından her yıl yaklaşık 2,7 milyon kişinin hayatını kaybettiği bilinmektedir. Bu ölümlerin yüzde 90'ı Afrika'da gerçekleşmekte ve en çok 5 yaşın altındaki çocukları etkilemektedir. Sıtma hastalığından Afrika'da her gün 3,000'den fazla çocuk hayatını kaybetmektedir.
- ▶ Genel Kurul 2005 yılında aldığı karar ile dünyanın daha yaşanabilir bir yer olabilmesi için 2000 yılında belirlenen Bin Yıl Kalkınma Hedeflerinin önemini bir kez daha vurgulamıştır.

.....
www.unicankara.org.tr

GÜVENLİK KONSEYİ

Genel Kurul herhangi bir dünya meselesini tartışabilirken, Güvenlik Konseyi'nin temel amacı güvenlik ve barış meselelerini görüşmektir.

Üyelik

Güvenlik Konseyi 15 üyeden oluşur. Birleşmiş Milletler'in Çin, Rusya, Fransa, İngiltere ve ABD'den oluşan 5 daimi üyesi vardır. Diğer geçici üyeler ise iki yıllık bir süre için Genel Kurul tarafından seçimle ve coğrafi denge gözetilerek belirlenmektedir. Türkiye 2009-2010 yıllarını kapsayacak şekilde Güvenlik Konseyine geçici üye olarak seçilmiştir.

Görevleri

- ▶ Tarafların sorunlarını barışçıl yollardan çözmeleri için görüşmeye davet etmek;
- ▶ Uluslararası uyuşmazlıklara yol açabilecek anlaşmazlıkları ve sorunları araştırmak ve bu sorunların ya da anlaşmazlıkların çözümü için tavsiyede bulunmak,
- ▶ Durumun ağırlaşmasını önlemek için ilgili tarafları söz konusu önlemlere uymaya çağırarak;
- ▶ Genel Kurul'a Genel Sekreter ataması konusunda tavsiyede bulunmak ve Kurul'la birlikte, Uluslararası Adalet Divanı yargıçlarını seçmek;

Oturumlar

Güvenlik Konseyi, Genel Kurul'dan farklı olarak, düzenli olarak toplanmaz. Ancak, Her an toplanmaya hazır bir yapısı vardır. Güvenlik Konseyi başkanlığı her ay rotasyon usulüne göre dönüşümlü olarak bir üye tarafından yürütülür.

Güvenlik Konseyi'nden bir önerenin onaylanması için 9 üyenin olumlu oy kullanması gerekir. Eğer daimi üyelerden herhangi biri olumsuz oy verirse, "veto" hakkını kullanmış olur, ki bu durumda önerge reddedilmiş sayılır.

www.unicankara.org.tr

Güvenlik Konseyi salonu, Norveç'in bir armağanı olarak, Norveçli sanatçı Arnstein Arneberg tarafından tasarlanmıştır. Norveçli Per Krohg tarafından tasarlanan duvar resmi, gelecekte barışın ve özgürlüğün sağlanacağını simgelemektedir.

Genel Sekreter Ban Ki-moon Kızıl Haç Gençlik Koluna bağlı öğrenciler ile Güvenlik Konseyi salonunda görüşüyor.

Güvenlik Konseyi'nin son kararlarından örnekler

- ▶ Haziran 2007 yılında, BM- Afrika Birliği Darfur Görevi'ne (UNAMID) bağlı 26,000 personelin, Darfur'un batısında yaşanan çatışmaların durdurulması amacıyla görevlendirilmesini Konsey oybirliğiyle kararlaştırmıştır. İsyancı gerillalarla hükümet güçleri arasında 2003 yılından bu yana devam eden çatışmalarda 250,000 kişi hayatını kaybetmiştir.
- ▶ Eski Yugoslavya ve Ruanda'da insanlığa karşı işlenen suçların cezalandırılması amacıyla iki uluslararası ceza mahkemesi Konsey tarafından kurulmuştur.
- ▶ ABD'de gerçekleşen 11 Eylül 2001 terörist saldırılarının ardından, devletlerin terörizmle mücadele kapasitelerini güçlendirmek için Terörle Mücadele Komitesi Konsey tarafından kurulmuştur.

YAKIN PLAN

Sadece beş üyenin veto hakkına sahip olması adil mi?

İkinci dünya savaşının sonunda, Çin, Fransa, Rusya ve İngiltere ve ABD, Birleşmiş Milletler'in kuruluşunda önemli rol oynadılar. Birleşmiş Milletler antlaşmasını ortaya çıkararak, uluslararası barışın ve güvenliğin sağlanması için bu beş ülkenin önemli rol oynamaya devam etmeleri gerektiği görüşünü savundular. Böylece "büyük beşliye" "veto hakkı" tanındı. Antlaşmayı kaleme alanlar, 15 üyeli Güvenlik Konseyi toplantısı sırasında, daimi üyelere birinin veto hakkını kullanması halinde kabul kararı çıkamayacağı görüşünü benimsediler.

EKONOMİK VE SOSYAL KONSEY (ECOSOC)

Ekonomik ve Sosyal Konsey, ticaret, ulaştırma, ekonomik kalkınma ve sosyal konular gibi ekonomik ve sosyal sorunların tartışıldığı bir forumdur. Aynı zamanda, üyelere eğitim sistemlerini, sağlık koşullarını nasıl geliştirebilecekleri, insan hakları ve özgürlüklerin güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılması için izlenecek yollar hakkında tavsiyelerde bulunur.

ECOSOC salonu İsveç'in hediyesidir. İsveçli mimar Sven Markelius tarafından tasarlanmıştır

Görevleri

- ▶ Uluslararası ekonomik ve sosyal konuları ele almak ve Birleşmiş Milletler'e üye devletlere siyasi tavsiyelerde bulunacak ana forum niteliğini taşımak;
- ▶ Hayat standartlarının yüksek tutulmasını, tam istihdam, ekonomik ve sosyal gelişimin sağlanmasını desteklemek;
- ▶ Kültürel ve eğitime dayalı işbirliği dahil olmak üzere, uluslararası ekonomik, sosyal ve sağlık sorunlarına çözümler geliştirmektir.

Üyelik

Konsey'in 3 yıllık süreyle hizmet eden 54 üyesi vardır. Konsey'de oylama salt çoğunluk ilkesine dayanır; her üyenin bir oyu vardır. Konsey yıl boyunca genelde kısa oturumlar ve çok sayıda hazırlık toplantıları, yuvarlak masa toplantıları ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin katılımıyla paneller düzenler. Konsey ayrıca, Temmuz ayında New York ve Cenevre'de dört hafta süreyle oturumlar düzenler. Ekonomik, sosyal ve insani konuların tartışıldığı söz konusu oturumlar Bakan ve diğer üst düzey kıdemli memurların katılımıyla gerçekleştirilir. Konseyin çalışmalarının idari yönü yardımcı ve ilgili organlarca yürütülür.

Alt birimler

ECOSOC bir çok alandaki çalışmalarını komisyonlar aracılığıyla yürütmektedir. Konseyin danışma kurulları olan ve görevleri uzmanlık ve sorumluluk gerektiren alanlarda çalışmalar yapmak ve tavsiyelerde bulunmak olan dokuz çalışma komisyonu şunlardır: İstatistik Komisyonu, Nüfus ve Kalkınma Komisyonu, Sosyal Kalkınma Komisyonu, İnsan Hakları Komisyonu, Kadının Statüsü Komisyonu, Narkotik Komisyonu, Suçu Önleme ve Ceza Hukuku Komisyonu, Kalkınma için Bilim ve Teknoloji Komisyonu, Sürdürülebilir Kalkınma Komisyonu. Ayrıca, coğrafi bölgelerin sorunları üzerinde çalışan bölgesel komisyonlar mevcuttur:

Afrika Ekonomik Komisyonu (ECA), Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE), Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonu (ECLAC), Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (ESCAP) ve Batı Asya Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (ESCWA).

Birleşmiş Milletler'in Bazı Birimleri, Fonları ve Programları

Bir çok BM kuruluşu ECOSOC'a rapor verir. Bu kuruluşlar bağımsızdır ve kendi bütçeleri ve idari yapıları vardır. Bu kuruluşlardan bazıları aşağıda tanıtılmaktadır:

	UNDP www.undp.org.tr	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Birleşmiş Milletler'in kalkınma üzerine, uluslararası düzeydeki ağıdır. Daha iyi bir yaşam ortamının kurulmasını destekleyen bu program, ülkeleri bilgi, deneyim ve kaynaklara eriştirerek birbirlerine bağlar ve birbirleri ile iletişim kurmalarını sağlar. UNDP 166 ülkede faaliyette bulunmakta ve ulusal ve uluslararası kalkınma sorunlarına evsahibi ülkeler ile birlikte çözümler bulmaya çalışmaktadır.
	UNICEF www.unicef.org.tr	Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), Birleşmiş Milletler'in çocuk haklarını koruyan ve savunan kuruluşudur. Aynı zamanda, dünyada en zor koşullarda yaşayan çocukları korumayı misyon edinmiştir.
	UNEP www.unep.org	Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP), çevrenin korunması alanında lider bir rol oynayarak çevrenin korunmasını ve çevreyle ilgili konuların gözlemlenmesini destekler
	UNFPA www.unfpa.org.tr	BM Nüfus Fonu (UNFPA) gelişmekte olan ve geçiş ekonomisine sahip ülkelere nüfus ile ilgili konularda destek sağlayan en büyük uluslararası fondur. Kadın, erkek ve çocukların sağlıklı bir yaşam sürme haklarını savunur. UNFPA, yoksulluğu azaltma ve hamileliklerin planlı bir şekilde istek dahilinde gerçekleşmesi, her doğumun güvenli bir biçimde yapılması ve her kız çocuğuna ve kadına saygıyla yaklaşılması ve onurlarının korunması amacıyla çalışmalarda bulunur.
	UNHCR www.unhcr.org.tr	Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR), mültecilerin korunmasını sağlar ve başka bir ülkeye yerleştirilmelerine ya da gönüllü olarak yurtlarına dönmelerine yardımcı olarak, sorunlarına kalıcı çözüm bulma arayışına girer.
	ILO www.ilo.org/public/english/region/eurpro/ankara	Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), çalışanların temel insan haklarını savunmak, çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek ve istihdam imkanını geliştirmek için politikalar ve programlar geliştirir.
	IMF www.imf.org	Uluslararası Para Fonu (IMF), para ve finansal sistemin dengeli işlemlerini sağlar. IMF, Temel ekonomik politika konusunda tavsiyelerde bulunur, geçici finansal destek ve eğitim sağlar, büyümeyi ve yoksulluğu azaltmayı destekler.

FAO

www.fao.org

Tarım ve Gıda Örgütü (FAO), açlık ve kötü beslenmenin azaltılması ve beslenme kilesinin yükseltilmesi üzerine çalışmalarını sürdürmektedir. Ülkelerin tarım sektörlerindeki sürdürülebilir kalkınma çabalarına destek sağlamaktadır.

UNESCO

www.unesco.org

BM Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), eğitim, bilim, kültür ve iletişim alanlarında bilgi paylaşımını/alışverişini kolaylaştırmaktadır ve bu alanlarda uluslararası işbirliğini desteklemektedir.

WHO

www.euro.who.int/turkey

Dünya Sağlık Örgütü (WHO), sağlık alanında uluslararası nitelik taşıyan çalışmalarda yönetici ve koordinatör sıfatıyla hareket eder. Hastalıkları önleyici araştırmaların yapılmasını koordine eder ve destekler.

World Bank

www.worldbank.org.tr

Dünya Bankası, gelişmekte olan ülkelere eğitim, sağlık, altyapı çalışmaları, iletişim ve diğer alanlarda yatırım amacıyla düşük faizli kredi, faizsiz kredi veya bağış yolu ile destek sağlar.

ICAO

www.icao.int

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO), sivil havacılığın çevreye olan olumsuz etkilerini en düşük seviyede tutarak, uluslararası hava taşımacılığının güvenli, düzenli ve sürdürülebilir gelişimini sağlar.

IMO

www.imo.org

Uluslararası Denizcilik Örgütü, gemilerin denizlerde yol açtığı kirliliğin önlenmesinden ve okyanusta gemi seferlerinin güvenliğinden sorumludur.

ITU

www.itu.int

Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU), uluslararası telekomünikasyon ağı ve hizmet çalışmalarını koordine edebilmek için hükümetlerle ve özel sektörle birlikte çalışmaktadır. Genişbantlı internet bağlantısından, son nesil wireless teknolojisine kadar, havacılık ve deniz ulaştırmasından radyoastronomi ve uyduya bağlı meteorolojiye kadar, telefon ve faks hizmetlerinden televizyon yayınına kadar, tüm alanlarda ITU, Dünya'da iletişimin sağlanmasını destekler.

UPU

www.upu.int

Evrensel Posta Birliği (UPU), insanların aralarındaki iletişimi kolaylaştırmak amacıyla, posta hizmetlerinin kalitesini, erişilebilirliğini ve etkililiğini geliştirme çabalarına destek vermektedir.

WMO

www.wmo.int

Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO), atmosferdeki hareketleri, okyanuslarla olan etkileşimi, iklimi ve su kaynaklarının dağıtımının sonuçları ile ilgili ülkelerdeki bilimsel çalışmaları koordine etmektedir.

WIPO

www.wipo.int

Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO), fikri mülkiyet sahiplerinin haklarının dünyanın dört bir tarafında korunmasını ve yazarların ustalık ve yaratıcılıklarının ödüllendirmesini ve tanınmalarını sağlar.

IFAD

www.ifad.org

Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD), tarım kesimindeki yoksulluk ile mücadele amacıyla doğrudan finansman ve ilgili programlara ek kaynak sağlar. Kırsal alanlarda yaşayan 800 milyon erkek, kadın ve çocuk tarıma ve bağlantılı faaliyetler aracılığıyla yaşamlarını sürdürmektedirler.

UNIDO

www.unido.org/index.php?id=6379

BM Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO), ülkelere ulusal kalkınma politikalarını ve düzenleyici çerçevelerini geliştirmeleri için yardım sağlamaktadır. UNIDO, ülkelerin gereksinimine göre özel olarak hazırlanan programlar aracılığıyla piyasaya erişimi, mikro, küçük ve orta ölçekli tarımsal sanayi girişimlerine mali kaynak sağlar.

UNWTO

www.world-tourism.org

Dünya Turizm Örgütü UNWTO, ekonomik kalkınma, uluslararası anlayış, barış, refah ve temel özgürlüklere ve insan haklarına saygı duyulmasına katkı sağlamak amacıyla, sürdürülebilir ve evrensel olarak erişilebilir turizmin geliştirilmesine destek verir. Turizm alanında, gelişmekte olan ülkelerin çıkarlarına öncelik tanır.

UNITED NATIONS
Office on Drugs and Crime

UNODC

www.unodc.org

Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suçla Mücadele Bürosu (UNODC), ülkelerin, terörizm, suç ve uyuşturucuyla mücadelelerine destek vermektedir. Uyuşturucu ve suça dair konular hakkında bilincin artırılması ve iç mevzuat ve uluslararası antlaşmaların uygulanması için ülkeleri desteklemektedir.

UNIFEM

www.unifem.org

Birleşmiş Milletler Kadınlar İçin Kalkınma Fonu (UNIFEM), kadın-erkek eşitliği, kadınların konumlarının güçlendirilmesine ilişkin konuları ele alır. Bu konulara dair yenilikçi program ve stratejilerin geliştirilmesi için de mali ve teknik destek sağlar. Aynı zamanda, uygun temel kalkınma faaliyetlerinde kadının ön planda tutulmasında UNIFEM hızlandırıcı bir rol oynar.

WFP

www.wfp.org

Dünya Gıda Programı insan kaynaklı afet ve doğal afet mağduru olan insanlara gıda sağlar. Yaşamlarında zor bir dönem geçiren zayıf düşmüş insanların beslenme ihtiyaçlarının karşılanmasını ve yaşam kalitelerinin iyileştirilmesine katkı sağlar. Aynı zamanda insanların ve toplumların kendilerine olan özgüvenlerine destek verir.

UNHABITAT

www.unhabitat.org

BM İnsan Yerleşimleri Programı (UNHABITAT), herkes için uygun bir barınma olanağının sağlanması amacıyla, sosyal ve çevresel olarak dayanıklı şehir ve kasabalardaki yerleşimlere destek sağlar.

Vesayet Konseyi salonu, Danimarkalı tasarımcı Finn Juhl tarafından dizayn edilmiş ve kullanılan mobilyaları Danimarka tahsis etmiştir. Salonda ayrıca Danimarkalı olan tasarımcı Henrik Stracke tarafından, elindeki silahları gökyüzüne doğru kaldıran bir kadının tikağacından oyulmuş heykeli bulunmaktadır.

VESAYET KONSEYİ

Birleşmiş Milletler'in kurulduğu 1945 yılında , uluslararası yönetimin gözetiminde 11 bölgesel yönetim (çoğunlukla Afrika ve Pasifik Okyanusundaki bölgeler) vardı. Vesayet Konseyi'nin temel hedefleri, başka bir ülkenin yönetimi altında bulunan topraklarda yaşayanların, bağımsızlığa ve kendi özerk yönetimlerine kavuşma yolunda ilerlemelerine destek sağlamaktı.

Üyelik

Vesayet Konseyi, Güvenlik Konseyi'nin daimi üyelerinden oluşmaktadır (Çin, Rusya, Fransa, İngiltere, ve ABD). Her üyenin bir oyu vardır ve kararlar salt çoğunluk yöntemiyle alınır.

Oturuşlar

En son, vesayet altında bulunan bölgenin- ABD tarafından yönetilen pasifik adası Palau- 1994 yılında kendi özerk yönetimini kurmasıyla, Vesayet Konseyi neredeyse yarım asır süren çalışmalarına, gerek görülmesi halinde yeniden toplanmak üzere son vermiştir.

✓ KISAKISA

Sömürge yönetiminden kurtuluş

1945 yılında, Dünyadaki insanların yarısı başka ülkeler tarafından yönetiliyordu. Sömürge olarak bilinen bu ülkeler, dünyadaki belli başlı güçler tarafından paylaşılmıştı. Bu güçler arasında, İngiltere, Fransa, ve Portekiz de bulunmaktaydı. Sömürge kurtulma sürecinde, Birleşmiş Milletler sömürge ülkelerinin çoğuna bağımsızlıklarını elde edebilmeleri için destek verdi. 1960 yılında, Genel Kurul insanların ve ülkelerin hızlı bir şekilde bağımsızlığa kavuşmalarını şiddetle destekleyen bildiriye onayladı. Ertesi yıl Birleşmiş Milletler, Sömürgeyi Sona Erdirme Özel Komitesi kuruldu. Birleşmiş Milletler'in bu çabaları, 80 ülkenin bağımsızlığa kavuşmasıyla sonuçlandı ve nihayet bu ülkeler günümüzde Birleşmiş Milletler'in üyeleri arasında yerlerini aldılar. Günümüzde, sadece 1,5 milyon kişi başka bir ülkenin yönetiminde yaşıyor.

Hollanda'nın Lahey kentindeki Barış Sarayı'nda Uluslararası Adalet Divanı'nın 60. Yıldönümü kutlamaları.

ULUSLARARASI ADALET DİVANI

Uluslararası Adalet Divanı (ICJ), 1946 yılında Birleşmiş Milletler'in başlıca yargı organı olarak kurulmuştur. Sadece Devletler bir davayı Adalet Divanına götürebilir. Divan, özel şahıs ve kişilere açık değildir. Bir devlet dava açtığı takdirde, Adalet Divanının aldığı karara da saygı duymalıdır. Divan, bunlara ek olarak, Birleşmiş Milletler'in diğer teşkilatlarına hukuk müşavirliği hizmeti vermektedir.

2006 Haziran ayından itibaren, ICJ, devletler arasında kara sınırları ve diplomatik ilişkiler nedeniyle yaşanan anlaşmazlıklara dair 92 başvuruyu çözüme kavuşturmuştur. Adalet Divanı, ülkelerin içişlerine ve rehine alma konularına karışmamaktadır.

Yapısı

Adalet Divanı, Hollanda'nın Lahey kentindeki Barış Sarayı'nda yer almaktadır. Adalet Divanı, Genel Kurul ve Güvenlik Konseyi tarafından seçilen 15 yargıçtan oluşur. Aynı ülkeden 2 yargıç divanda yer alamaz. Karara bağlama aşamasında, hakimlerin ortak bir karar vermesi gerekir.

Eğer ülkelerden biri sonuçlanan karara ters düşerse ve kabul etmezse, diğer taraf konuyu Güvenlik Konseyi'ne taşır. 6 Şubat 2006 tarihinde, hakim Rosalyn Higgins (İngiltere), Uluslararası Divan başkanlığına seçilen ilk kadın olmuştur.

Düzenlenen bir yarışmanın ardından, Fransız mimar Louis Cordonnier, bugün Hollanda'nın Lahey kentinde bulunan Barış Sarayı'nı tasarlamaya hak kazanmıştır. 1913 yılından bu yana, Uluslararası Adalet Divanı ve onun seleflerine ev sahipliği yapmıştır.

Adalet Divanı'nın aldığı son kararlardan bazıları

- ▶ Divan Sırbistan ve Karadağ'ın soykırım suçunu önleme ve cezalandırma anlaşmasının kurallarını çiğnediği iddiasıyla Bosna Hersek'in açtığı davayı ele almıştır.
- ▶ 2004 yılında, Divan oybirliğiyle, işgal edilmiş Filistin topraklarının etrafına İsrail tarafından duvar çekilmesinin, uluslararası hukukun ihlali anlamına geldiği kararına varmıştır.
- ▶ Nijerya ve Kamerun arasında toprak ihtilaflarına sebep olan Bakassi yarımadasının yönetimi, 2002 yılında Divan tarafından Kamerun'a vermiştir.

.....
www.icj-cij.org
.....

☑ KISA KISA

Diğer uluslararası mahkemeler hangileridir?

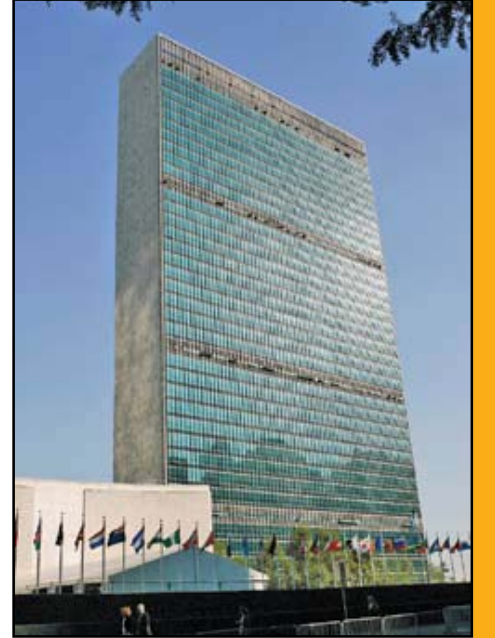
Uluslararası Adalet Divanı (ICJ) devletler arasındaki anlaşmazlıklara çözüm getirmektedir. Divan, özel şahıs ve kişilere açık değildir. Eski Yugoslavya Uluslararası Suç Mahkemesi (ICTY), eski Yugoslavya ve Ruanda'da insanlığa karşı işlenen suçlardan ötürü bireyleri cezalandırmıştır. Fakat bu yapılan uygulama sadece bu iki ülke ile sınırlı tutulmuştur.

GENEL SEKRETERLİK

Genel Sekreterlik, New York'taki genel merkezde ve BM'nin üye ülkelerdeki temsilciliklerinde görev yapan memurlardan oluşmaktadır ve birimin başında Genel Sekreter bulunmaktadır. Genel Sekreterliğin çalışmaları, Birleşmiş Milletler'in ele aldığı konulara göre belirlenir. Bu görevler ise, barışgücü operasyonlarının idaresinden uluslararası anlaşmazlıklarda arabuluculuk yapılmasına kadar çeşitli alanları kapsar. Genel Sekreterlik Birleşmiş Milletler'in diğer ana organlarına hizmet eder ve bu organların programlarını yönetir.

Hizmet verdiği kitle

Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği dört temel gruba hizmet vermek üzere planlanmıştır: 192 üye devleti temsil eden delegeler, - ki Genel Kurul görüşmelerinin yapıldığı dönemlerde sayıları 5,000'i geçer-; sayıları 5.478'i bulan uluslararası personel; 2007 yılında sayıları 1 milyon olarak tespit edilen ziyaretçiler; ve 2,000'i sürekli akredite olmak üzere toplantı döneminde sayıları 5,000'e ulaşan basın mensupları. Bunların yanı sıra, Genel Merkeze 3,000 den fazla sivil toplum örgütü akreditedir ve temsilcileri toplantıları izlerler.

BM Genel Merkezinde dünyanın dört bir yanından beş bin kişi çalışmaktadır.

Görevleri

- ▶ Hükümet temsilcilerinin, sorunları inceleyebilmeleri ve tavsiyelerini sunabilmeleri için çeşitli sorunlar hakkında bilgi toplamak ve altyapıyı oluşturmak;
- ▶ Birleşmiş Milletler'in aldığı kararların uygulanmasına destek sağlamak;
- ▶ Uluslararası konferanslar düzenlemek;
- ▶ Yazılı belgeleri ve konuşmaları Birleşmiş Milletler'in resmi dillerine çevirmek.

İdari Yapısı

Genel Sekreter, Teşkilatın 'baş yöneticisi' olarak tanımlanır. Uluslararası bir memur kadrosu da Genel Sekretere yardımcı olmaktadır. Belli bir ülkeyi temsil eden diplomatlardan farklı olarak, memur kadrosu 192 ülke için çalışmaktadır ve kendi ülkelerinin değil, Genel Sekreterin verdiği görevleri yerine getirmektedirler.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri göreve nasıl atanır?

Genel Sekreter, Güvenlik Konseyi'nin tavsiyesi alındıktan sonra, Genel Kurul tarafından, 5 yıllık bir dönem süresi için atanır. Genel Sekreter en fazla iki dönem görev yapabilir. Birleşmiş Milletler kurulduğundan bu yana, Sekiz genel sekreter Birleşmiş Milletler bünyesinde görev almıştır. Genel Sekreter dönüşümlü olarak bölgelere göre atanır. Bu dönemde sıra Asya'ya gelmiş olduğundan Güney Kore'den Ban Ki-moon Genel Sekreter göreve seçilmiştir. Genel Sekreterlerin listesi şöyledir:

- Trygve Lie (Norveç) 1946-1952
- Dag Hammarskjöld (İsveç) 1953-1961
- U Thant (Myanmar) 1961-1971
- Kurt Waldheim (Avusturya) 1972-1981
- Javier Pérez de Cuéllar (Peru) 1982-1991
- Boutros Boutros-Ghali (Mısır) 1992-1996
- Kofi Annan (Gana) 1997-2006
- Ban Ki-moon (Güney Kore) 2007-

Dag Hammarskjöld

Genel Sekreterin görevlerinden bazıları

Ekonomik ve Sosyal Konsey ve diğer Birleşmiş Milletler organları tarafından kendisine atfedilen görevleri yerine getirmesi ve sahip olduğu mevkiye uygun olarak hareket etmesi beklenen Genel Sekreter, Birleşmiş Milletler Antlaşmasında kuruluşun 'en üst yöneticisi' olarak tanımlanır. Antlaşma, Genel Sekreter'e, dünya barışı ve güvenliğine karşı tehdit oluşturduğuna inandığı konuları Güvenlik Konseyi'nin dikkatine sunma yetkisi verir. Genel Sekreter:

- ▶ Ele alınması ve tartışılması gerektiğini düşündüğü konuları Genel Kurul ya da Birleşmiş Milletler'in başka bir birimine sunar;
- ▶ Dünyayı tehdit ettiğini düşündüğü konuları, Güvenlik Konseyi'nin gündemine taşır;
- ▶ Üye devletler arasındaki anlaşmazlıklarda, "hakemlik" rolünü üstlenir;
- ▶ Arbuluculuk görevini üstlenir.

✓ KISA KISA

Genel Sekreter yalnız mı hareket eder?

Hayır. Üye devletlerin onayı ya da desteği olmadan hareket edemez. Barışgücünün savaştan zarar görmüş bölgelere gönderilmesi, doğal afet ya da savaştan zarar görmüş ülkeye yardım gönderilmesi olsun, Genel Sekreter üye devletlerin onayını almadan her hangi bir konuya ilişkin girişimde bulunamaz.

BAN KI-MOON

Birleşmiş Milletler'in sekizinci Genel Sekreteri Ban Ki-moon, Kofi Annan'dan devraldığı görevine 2 Ocak 2007'de resmen başladı. Bu göreve seçildiği sırada (Güney) Kore Cumhuriyeti Dışişleri ve Ticaret Bakanı olan Ban Ki-moon, gerek devlet kademelerinde, gerekse küresel çapta 37 yıllık bir hizmet birikimine sahiptir.

Ban Ki-moon, bakanlıktaki uzun süreli görevleri sırasında Yeni Delhi, Washington D.C. ve Viyana'da görev yaptı. Başkan'ın Dış Politika Danışmanlığı ve Ulusal Güvenlik Başdanışmanlığı,

Politika Planlama Bakan Yardımcılığı ve Amerika İlişkileri Genel Direktörlüğü dahil olmak üzere değişik kademelerde sorumluluklar üstlendi. Bu hizmetleri sırasında, Kore Yarımadasına barış getirme çabalarıyla, bölgenin ve geniş anlamda dünyanın barış ve refahına katkılarda bulundu.

Ban Ki-moon'un Birleşmiş Milletler'le olan kalıcı bağları 1975 yılında Dışişleri Bakanlığı'nın Birleşmiş Milletler Dairesi'nde çalıştığı döneme uzanıyor. Daha sonra, New York'ta Kore Cumhuriyeti'nin Birleşmiş Milletler'deki Daimi Temsilciliği, Seul'da BM Dairesi Yöneticiliği ve Viyana Büyükelçisi görevlerini yürüttü. 1999 yılında, Nükleer Denemelerin Yasaklanması Antlaşması'nın Hazırlık Komisyonu Başkanı olarak hizmet verdi. Kore Cumhuriyeti'nin BM Genel Kurulu Başkanlığını yürüttüğü 2001-2002 döneminde, başkan vekili olarak yönettiği oturumda, 11 Eylül terörist saldırısını kınayan ilk önerenin derhal benimsenmesini sağladı. Ayrıca, Genel Kurul'un çalışmalarının etkinliğini artıran girişimleri de üstlenerek, kriz ve karışıklıkla başlayan bir oturumun, önemli değişiklik kararlarının benimsendiği bir oturum haline dönüşmesine yardımcı oldu.

Ban Ki-moon, Güney ve Kuzey Kore arasındaki ilişkilerde de aktif rol oynadı. 1992 yılında Dışişleri Bakanlığı Özel Danışmanı olarak, 'Kore Yarımadasının Nükleer Silahlardan Arındırılması Ortak Bildirgesi'nin kabulünden sonra, Güney- Kuzey Ortak Nükleer Denetim Komisyonu Başkan Yardımcısı görevini üstlendi. Eylül 2005'te Dışişleri Bakanı olarak, Kuzey Kore Nükleer silahlanma sorununun çözümü için, "6-Taraflı Ortak Bildiri"nin benimsenmesini sağlayarak, Kore Yarımadası'nda barış ve istikrarın geliştirilmesine yönelik diğer bir önemli anlaşmanın gerçekleşmesinde öncü rol oynadı.

Ban Ki-moon, 1970'de Seul Üniversitesi'nin uluslararası ilişkiler bölümünden mezun oldu ve 1985 yılında, Harvard Üniversitesi'nden, (Kennedy School of Government) kamu yönetimi dalında lisansüstü diploması aldı. Ki-moon, ülkesine hizmetlerinden ötürü Kore Cumhuriyeti'nin Yüksek Liyakat Madalyası dahil, birçok ulusal ve uluslararası ödül ve onur belgesi kazandı.

13 Haziran 1944 yılında doğan Ban Ki-moon, evli ve üç çocuk babası. Ana dilinin yanı sıra, İngilizce ve Fransızca konuşuyor.

Birleşmiş Milletlerin yedinci Genel Sekreteri Kofi Annan kendisine ve BM'ye verilen Nobel Barış Ödülü ile

Birleşmiş Milletler neden nobel ödülüne layık görüldü?

Kofi Annan ve BM, "daha barışçıl ve düzenli bir dünya için yürüttükleri çalışmalardan" ötürü 2001 yılında Norveç Nobel Komitesi tarafından Nobel Barış Ödülüne layık görüldü.

Nobel Komitesi, Soğuk Savaşın ardından Birleşmiş Milletlerin Uluslararası arenada faaliyetlerini etkili bir şekilde gerçekleştirdiği kanısına varmıştır. Komitenin görüşüne göre, Birleşmiş Milletler, dünyada barışı ve güvenliği sağlama ve ülkelerin karşılaştığı ekonomik, sosyal ve kültürel sorunların çözümüne ilişkin hedefler oluşturma doğrultusunda başarılı bir şekilde faaliyetlerini sürdürmektedir. Buna ilaveten Kofi Annan Birleşmiş Milletlere ayrı bir boyut katmış ve Kuruluşu adeta yenilemiştir. Bunu gerçekleştirirken BM'in asıl amacı olan "dünya barışını ve güvenliğini sağlamak" ilkesinden sapmadan, "insan hakları" konusuna da ağırlık vermiştir. Komite, HIV/ AIDS virüsü, uluslararası terörizm gibi dünya için tehdit unsuru taşıyan sorunlarla mücadele edilmesi gerektiğine dikkat çektiği için ödülü Kofi Annan'a verilmesinin uygun görüldüğünü açıklamıştır.

Nobel Barış Ödülü 2007 yılında BM İklim Değişikliği Paneli ve iklimsel değişiklik üzerine hazırladığı belgesel nedeniyle ABD eski başkan yardımcısı Al Gore'a verilmiştir. Bu ödül BM'in bugüne kadar aldığı onbeşinci Barış ödülüdür. Daha önce alınan Ödüller şunlardır: Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (IAEA) ve IAEA Genel Müdürü Mohamed El Baradei (2005); BM ve BM Genel Sekreteri Kofi Annan (2001); BM Barışgücü (1988); BM Namimbya Komiseri Sean Mac Bride (1974); Suez kanalındaki çatışmaların son bulması için mücadelesi ve Orta Doğu sorunu konusundaki çalışmaları nedeniyle Lester Bowles Pearson (1957); BM Mülteciler Yüksek Komiserliği (1954 ve 1981); Uluslararası Çalışma Örgütü (1961); BM Çocuklara Yardım Fonu (1965); BM Genel Sekreteri Dag Hammarskjold (1961); ILO'nun kurucularından Leon JauHaux (1951); BM Vesayet Dairesi Başkanı Ralph Bunche (1950); BM Gıda ve Tarım Örgütü'nün kurucusu ve ilk Genel Müdürü Lord John Boyd Orr (1949) ve BM kurucularından ABD Dışişleri Bakanı Cordell Hull (1945).

Sorular ve cevaplar: Beraber çözelim

Arkadaşlarınızla birlikte takımlar halinde aşağıdaki bilgi yarışmasını deneyebilirsiniz.

1. UNICEF'in amacı nedir ?
2. Uluslararası Adalet Divanı nerede yerleşiktir?
3. Mültecilerle ilgilenen BM teşkilatı hangisidir?
4. Veto ne demektir?
5. Genel Kurul'da her üyenin kaç oy hakkı vardır?
6. Birleşmiş Milletler'in temel yargı organı hangisidir?
7. Güvenlik Konseyinde kaç üye bulunmaktadır?
8. Doğru mu? Yanlış mı? Genel Kurulda Çin'nin nüfusu kalabalık olduğundan Monaco'dan daha fazla oya sahiptir?
9. Genel Kurul hangi konuları tartışır ya da hangi tavsiyelerde bulunur?
10. ECOSOC ne ile ilgilidir?
11. Vesayet Konseyi sayesinde bağımsızlığa kavuşan son ülke hangisidir?
12. Uluslararası Adalet Divanında kaç farklı ülkeden yargıç bulunmaktadır?
13. Genel Sekreterlikte kimler çalışır?
14. Birleşmiş Milletler kaç nobel ödülü kazanmıştır?

3

Birleşmiş Milletler dünya barışı ve güvenliği için çalışıyor

Birleşmiş Milletler'in barış çabaları

- Savaşların ardından, Birleşmiş Milletler'in barışın inşası çalışmaları, yüzbinlerce silahın toplanması ve imha edilmesinin denetimini ve savaşa katılanların topluma yeniden kazandırılmasına yönelik çalışmaları içerir.
- Birleşmiş Milletler önemli bir rol üstlenerek, ülkelerin, - kara mayınlarının kullanımına, ihracına ve üretimine yasak getiren - 1997 Ottawa Antlaşmasını desteklemelerini sağlamıştır ve halen bu antlaşmaya uluslararası düzeyde katılımın çoğalması için çabalarını sürdürmektedir.
- Birleşmiş Milletler'in verdiği destek sayesinde, Nükleer silahlardan arınmış bölgelerin kurulması üzerine antlaşmalar, genişletilmiş nükleer denemeleri yasaklayan antlaşma ve nükleer silahların sınırlandırılması anlaşması gibi geniş çaplı anlaşmaların yapılması sağlanmıştır.
- 90'lı yıllarda, çatışmalarda kullanılan havan, piyade tüfekleri, tabancalar, füzeler ve el bombaları, 2 milyon'dan fazla çocuğun ölümüne ve 6 milyon çocuğun ağır yaralanmasına neden olmuştur. 2001 yılında, Birleşmiş Milletler'in Küçük ve Hafif Silahların Yasa Dışı Ticareti konulu konferansında, devletler yasa dışı silah ticaretini durdurmak üzere uluslararası işbirliğini kuvvetlendirmek için alınması gereken önlemlerde fikirbirliği sağlamışlardır.

Birleşmiş Milletler, dünya barışı ve güvenliği için çalışıyor

Birleşmiş Milletler'in kuruluş amacı dünyada barışı sağlamaktır. Peki bu amacına nasıl ulaşıyor?

Birleşmiş Milletler, ülkelerin barış ve savaşla ilgili sorunlar dahil olmak üzere, en zor ve en hassas konuları tartışabilecekleri uluslararası bir forumdur. Hükümet liderleri yüzyüze görüştükleri zaman, bir diyalog sağlanmış olur. Bu da, sorunların barışçıl yöntemle çözümüne ilişkin anlaşmalarla sonuçlanır. Eğer bir çok ülke aynı "dili" konuşur -yada oybirliğiyle karar alırsa-, bu karar evrensel bir baskı unsuru oluşturur. Genel Sekreter, doğrudan ülke liderleriyle ya da temsilcileri aracılığıyla ülkeler arasında bir diyalog yürütebilir.

Barişgücünün sembolü olan mavi kasklar

Barişgücü operasyonlarını kim yürütür?

Barişgücü operasyonları güvenlik konseyi tarafından belirlenir ve özel bir Genel Sekreterlik temsilcisi tarafından yürütülür. Bariş tehdit eden bir konu Konsey'e sunulduğunda, Konsey öncelikle tarafların barışçıl yollarla bir anlaşmaya varmalarını ister. Eğer çatışma ve anlaşmazlıklar devam ediyorsa, konsey ateşkes sağlamaya çalışır. Daha sonra da, Konsey, çatışma bölgelerine barışı temin etmek amacıyla, barış operasyonlarını başlatır ya da ekonomik yaptırım ve ambargolara başvurur.

Birleşmiş Milletler, bugüne kadar herhangi bir savaşı durdurmuş mudur?

BM bir çok büyük çaplı savaşın alevlenmesini önlemiştir. Çatışmaların barışçıl bir şekilde son bulması üzerine de anlaşmalar sağlamıştır. Berlin Krizi (1948-1949), Küba Füze Krizi (1962) ve 1973 yılındaki Ortadoğu Krizinde olduğu gibi, BM bir çok sefer, düşmanlıkların giderilmesi için çaba sarfetmiştir. Aynı zamanda, Kongo'da (1964), İran ve Irak arasında (1988), El Salvador'da (1992) ve Guatemala'daki (1996) savaşların sona ermesinde önemli rol oynamıştır. Birleşmiş Milletler barışa doğru giden yolu açarak, Mozambik'in ekonomik olarak büyümesini (1994), Timor Leste'nin bağımsızlığa kavuşmasını (2002) sağlamış ve 2005 Aralık ayında, Sierre Leone'de üstlendiği barışgücü görevini başarıyla tamamlamıştır.

Diğer başarıları:

- ▶ Birleşmiş Milletler Geçiş Dönemi Yardım Grubu (UNTAG), bağımsızlığa kavuşması ile bağlantılı olarak Namibya'nın ilk serbest ve adil seçimini gözlemlemiştir.
- ▶ BM Kamboçya Geçiş Dönemi Otoritesi (UNTAC), Kamboçya'da ateşkes sağlamış ve yabancı güçleri geri çektirerek, çeşitli hükümet dairelerini denetlemiş ve serbest ve adil seçimlerin yapılmasını sağlamıştır.
- ▶ BM Koruma Gücü (UNPROFOR), eski Yugoslavya'da, askerlerden arındırılmış bölgelerdeki sivillerin korunması için çalışmış ve bölgeye insani yardımların ulaşmasını mümkün kılmıştır.

Bir ülke, Güvenlik Konseyi'nin verdiği karara itiraz ederse, ne olur?

Güvenlik Konseyi tarafından alınan kararlara itiraz edildiğinde, Konsey kararların uygulanması için harekete geçmektedir. Barış için tehdit oluşturan ya da bir saldırıda bulunan ülkeye ekonomik ve ticari yaptırımlar öngörülebilir ya da diplomatik kısıtlamalar ve silah ambargosu getirilebilir. Bazı durumlarda, Güvenlik Konseyi, askeri gücün kullanılmasına gerek duyabilir. Ancak bu önlemler, anlaşmazlığın barışçıl yollarla çözümlenemediği anlarda, başvurulması gereken son çare olarak görülmektedir.

Güvenlik Konseyi, bir çatışmanın üstesinden gelmek için, askeri müdahale dahil "tüm gerekli yöntemlerin" kullanılması için üye devletlerin katılımıyla bir koalisyon gücü oluşturabilir.

Örneğin:

- ▶ 1991 yılında Irak işgalini ardından Kuveyt'e bağımsızlığına kavuşmasının sağlanması;
- ▶ 1992 yılında Somali'ye insani yardımın sağlanacağı ortamın korunması;
- ▶ 1994 yılında Haiti'de hükümetin demokratik bir yolla seçilmesine olanak verilmesi;
- ▶ 1999 yılında, Doğu Timur'da güvenliğin ve barışın kurulması gibi.

Birleşmiş Milletler'in askeri gücü var mı?

Hayır, Birleşmiş Milletler'in askeri gücü ya da uluslararası bir polis teşkilatı yoktur. Birleşmiş Milletler'in barış koruma operasyonlarında yer alan ordular, üye devletlerin gönüllü olarak katılımıyla oluşturulur. Birleşmiş Milletler bünyesinde görevlendirilen sivil personel de barışgücü operasyonlarında önemli bir rol üstlenir.

Mısır, El Aris de BM barışgücü devriyesi.
Birleşmiş Milletler'in ilk barışgücü hareketi olan,
BM Mütareke Gözlem Örgütü (UNTSO), İsrail ile Arap
komşuları arasında çıkan savaşın ardından, 1948 yılında kurulmuştur.
O yıllarda, UNTSO'nun askeri gözlemcileri, ateşkesin sağlanması ve
anlaşmaların denetlenmesi için bölgede görev yapmışlardır.

Barışgücü Operasyonu nedir?

Barışgücü operasyonu, ülkeler arasındaki çatışmaların çözüme kavuşması ve kontrol altına alınması için Birleşmiş Milletler'in önderliğinde, çokuluslu güçlerin olaylara müdahale etmesi olarak tanımlanmıştır. Ateşkesin sağlanması ve savaşan taraflar arasında bir tampon bölge oluşturulması için barışgücü tarafsız olarak müdahale görevini üstlenmektedir. Aynı zamanda, kara mayınlarının temizlenmesi ve seçimlere destek sağlanması gibi görevleri de barışgücü üstlenir.

Barışgücü, bölgede barışı sağlamaya çalışırken, Birleşmiş Milletler'in ara bulucuları, anlaşmazlık yaşayan sözkonusu ülke ve devletlerin liderleriyle görüşür ve barışçıl bir çözüm bulmaya çalışır.

İki tür barışgücü hareketi vardır: Gözlem misyonları ve barışgücü. Gözlemciler üstlerinde silah bulundurmamaktadır. BM barışgücü ise, sadece savunma amaçlı kullanmak üzere, hafif silahlar taşır. BM barışgücü personeli üniformalarındaki BM işaretinden ve mavi berelerinden kolayca tanınabilirler.

Tehlike durumunda ve operasyon süresince takılan bu mavi bereler, Birleşmiş Milletler'in bir simgesi haline gelmiştir. Barışgücü personeli kendi ülkelerine ait askeri üniformaları giyerler. Barışgücüne asker veren ülkeler, personellerinin BM bayrağı altındaki faaliyetlerini en ince ayrıntısına kadar yakından takip ederler.

Neden Birleşmiş Milletler bu kadar çok barışgücü hareketi düzenliyor?

İnsanlığı yakından ilgilendiren krizler ya da ciddi boyuttaki askeri krizlerin ortaya çıkmasıyla bağlantılı olarak barış operasyonlarına ihtiyaç duyulur. Ancak günümüzde bir çok ülke iç çatışmalar yaşamaktadır. İç kargaşa ve etnik çatışmalardan ötürü, bazı hükümetler kendi ülkelerine hükmedememekte ve olayları kontrol altına alamamaktadır ve bu da insanların acı çekmesine sebep olmaktadır. Bu gibi durumlarda, bir taraftan Birleşmiş Milletler'in bir çözüm getirmesi istenmekte, diğer taraftan da, Birleşmiş Milletler'den, çatışmalardan etkilenen insanlara acil insani yardımları ulaştırması istenmektedir. Zorlu şartlarda çalışan Birleşmiş Milletler personeli, bir yandan krizlere çözüm bulmaya çalışırken bir yandan da insani yardımların ihtiyaç sahiplerine ulaşması görevini yürütür.

Birleşmiş Milletler'in en son gerçekleştirdiği barışgücü operasyonları hangileridir?

BM tarihinin ilk 40 yılı boyunca (1945-1985); BM sadece 13 barışgücü operasyonu düzenlemiştir. Ancak, son 20 yılda ise (1986-2006) 47 barış hareketi düzenlenmiştir.

Birleşmiş Milletler-Afrika Birliği Darfur Misyonu (UNAMID)

Darfur'daki Birleşmiş Milletler-Afrika Birliği Ortak Barışgücü, 31 Temmuz 2007 tarihinde, Güvenlik Konseyinin kararıyla kurulmuştur. Birleşmiş Milletler Antlaşmasının VII. Bölümü uyarınca hareket eden Konsey, UNAMID'in

Sudanlı mülteciler, Iridimi Kampı, Çad

Darfur Barış Anlaşmasının uygulanması ve Darfur'daki sivillerin ve BM personelinin korunması için gerekli faaliyetleri yerine getirmesine izin vermiş, ancak alınan bu kararın Sudan hükümetinin sivilleri ve BM personelinin koruma sorumluluğunu ortadan kaldırmadığını vurgulamıştır. UNAMID 2007 yılı sonu itibarıyla faaliyete geçmiştir.

BM Orta Afrika Cumhuriyeti ve Çad Misyonu (MINURCAT)

Güvenlik Konseyi, 25 Eylül 2007 tarihinde, Avrupa Birliği ile birlikte, evlerinden olmuş kişilerin ve mültecilerin, yurtlarına istekli ve güvenilir biçimde dönmelerini sağlayacak güvenlik koşullarının oluşturulması için, Çad ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nde, MINURCAT'ın kurulmasına onay vermiştir. Konsey, Orta Afrika Cumhuriyeti ve Çad Cumhuriyetindeki BM misyonunun da söz konusu çokuluslu yapının içine dahil edilmesini kararlaştırmıştır.

UNMIS'te görev yapan barışgücünde yer alan Ruandalı askerler Uluslararası Barışgücü Günü Töreninde. (Hartum, Sudan)

Sudan Birleşmiş Milletler Misyonu (UNMIS)

Güvenlik Konseyi, 24 Mart 2005 tarihinde, Sudan hükümeti ve Sudan Özgürlük Hareketi arasındaki (SPLM/A) barış anlaşmasının desteklenmesi için 10,000 asker ve 700'den fazla sivil polisten oluşan UNMIS'in Sudan'ın güneyinde görevlendirilmesi kararını almıştır. 2005 yılında imzalanan Kapsamlı Barış Anlaşmasına kadar, güney Sudan'daki doğal kaynaklar, iktidar, din ve özerklik tartışmaları sonucu yaşanan çatışmalar 21 yıl sürmüştür. İki milyondan fazla kişi hayatını kaybetmiş, dört milyon kişi evlerinden olmuş ve yaklaşık 600,000 kişi mülteci olarak ülkeden kaçmıştır.

BM Timor Leste Misyonu (UNMIT)

BM'in 1999 yılında, günümüzde Timor Leste olarak adlandırılan Doğu Timor bölgesine müdahale etmesi istenmiştir. BM Bölgedeki şiddet ve yıkımların ardından, bağımsızlık yolunda ilerlemeleri için Timor halkını yönlendirmiş ve bunun ardından Birleşmiş Milletler entegrasyon konusunu Endonezya'nın gündemine taşımıştır. Birleşmiş Milletler etkili bir idarenin tesisini gerçekleştirmiş, mültecilerin yurtlarına geri dönmelerini sağlamış, toplumsal ve sosyal hizmetlerin gelişmesine yardım etmiş, insani yardımları sağlamış, özerk yönetim kapasitesinin geliştirilmesini desteklemiş ve sürdürülebilir kalkınma için gerekli koşulların hazırlanmasına yardım etmiştir. 2005 yılında, barışgücü misyonu, hem destek hem de barışın inşası misyonuna dönüşmüştür.

BM Sierra Leone Misyonu (UNAMSIL)

11 yıldır süren iç savaşa son vermek ve ülkede barışı temin etmek için uluslararası topluluğun gösterdiği çabalar, 2002 yılından bu yana Sierra Leone'de güvenli bir ortamın oluşturulmasına olanak sağlamıştır. 2001 yılında, İngiliz ordusunun kararlı müdahalesini takiben, BM yaklaşık 75,000 milisin silahsızlandırılması ve milis grupların dağıtılmasına katkıda bulunmuştur. BM barışgücü, yolların yapımını üstlenmiş, okul, ibadethane ve hastaneler inşa etmiş ve restorasyon çalışmalarına katkıda bulunmuş, tarımsal ve sağlık projeleri başlatmıştır. UNAMSIL, aynı zamanda vatandaşlık haklarının tam olarak korunmasını sağlamak, Uluslararası İnsani Hukuku ihlal edenleri, BM tarafından kurulmuş özel Sierra Leone mahkemesi yoluyla adalete teslim etmek ve profesyonel ve demokratik işleyecek bir polis gücünü oluşturmak için Sierra Leone'ye destek vermiştir. Barışın korunması, insan haklarının güçlendirilmesi, ekonominin geliştirilmesi, şeffaflığın geliştirilmesi ve 2007 yılında gerçekleşecek olan seçimlerin yönetilmesi için Güvenlik Konseyi tarafından yeni bir misyon (BM Sierra Leone ofisi) kurulmuştur. Sierra Leone'deki BM Misyonu, Birleşmiş Milletler'in barışın inşası hareketlerine örnek teşkil edebilir.

60 yıldır barışgücü var
(1948-2008)

63 barışgücü operasyonu yapıldı
1948'den bu yana

16 süren barışgücü hareketi
(2008)

107,503 barışgücünde kadın
ve erkek personel
çalışıyor

2,493 barışgücü personeli
yaşamını yitirdi

Bir Nobel barış ödülü kazandı

Birleşmiş Milletler barışı sağlamak için başka neler yapıyor?

Birleşmiş Milletler'in barış için yürüttüğü çalışmalar, barışgücü misyonunun başarılı bir şekilde tamamlanmasıyla son bulmaz. Bir savaşın ardından da, Birleşmiş Milletler, evinden olmuş kişilere ve mültecilere yurtlarına dönmeleri için yardımda bulunur. Kara mayınlarını temizler, yolları ve köprüleri onarır ve ekonomiyi yeniden canlandırmak için ekonomik ve teknik destek sağlar. Ayrıca, seçimlerin adil bir şekilde yürütülmesini gözetir ve insan haklarına saygı duyulup duyulmadığını takip eder.

BM, barışın inşası olarak da bilinen bu süreçte, yaklaşık 60 ülkede demokratik kurumların kurulmasına destek sağlamıştır.

Barışın temini, barışın korunması ve yeni bir ulus inşası misyonları: Aralarındaki fark nedir?

Barışgücü misyonu askeri düzeydedir ve barışın inşası için gösterilen çabaların en önemli parçasıdır. Ulus inşası kavramı BM tarafından kullanılan bir kavram olmamakla beraber, farklı kişiler tarafından farklı yorumlanmıştır. Ulus inşası, uzun bir tarihi sürece ve ulusal bir kimliğin gelişimine dayanmaktadır. Barışın inşası, bir ülkenin savaştan çıkıp barışa doğru yol almasını ve bununla birlikte kendini yönetebilmesini destekleyen misyondur.

Birleşmiş Milletler yıllardır barışın teminiyle ilgili çalışmalar yürütüyor, ancak son olarak Barışın İnşası Komisyonunu kurması kararı aldı. Neden böyle yeni bir girişime ihtiyaç duyuldu?

BM, barış anlaşmalarının yapılması ve barışın sürdürülmesini sağlayarak bir çok bölgede çıkan çatışmaların önlenmesinde önemli rol oynamıştır. Ancak, 1993 yılındaki Angola ve 1994 yılındaki Ruanda örneklerinde olduğu gibi bazı çabalar başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Savaştan çıkan ülkelerin yarısının, beş yıl içinde tekrar şiddet ortamına sürükleniyor olması, barış anlaşmalarının yakından takip edilerek uygulanmalarının sağlanmasının önemini ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda, savaştan çıkmış ülkelerde barışın yerleşmesini sağlamak üzere 2006 Haziran ayında BM Barışın İnşası Komisyonu kurulmuştur. Barışın İnşası Komisyonu, barış operasyonları ve savaş sonrası operasyonlar arasında bir bağ kurmaktadır. Uzun süreli bir barış stratejisinin oluşturulması amacıyla, tüm imkanların kullanılması ve biraraya getirilmesi görevini üstlenmektedir. Komisyonun ana görevi, yardımların ve operasyonların mali kaynaklarının daha iyi yönetilmesidir. Ayrıca, barış hareketlerini takiben başlatılan kısa ve uzun vadeli çalışmalar arasında sağlam bir köprü inşa edilebilmesi, barışın kalıcı olmasını sağlayan en önemli unsurlardan biridir.

BM barış ve kalkınma için mücadelesini sürdürüyor. Ancak, günümüz dünyasında barış yeterince sağlanabilmiş değil. Bu durumda Birleşmiş Milletler'e halen ihtiyaç var mı?

Son 60 yıl içerisinde, dünya 50'den fazla savaşa şahit olmuştur. Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün araştırmasına göre, sadece 2006 yılında dünya çapında 17 silahlı çatışma yaşandığı belirtilmektedir. Neyse ki bu çatışmaların hiç biri yeni bir dünya savaşına yol açmamıştır. Genel bir kaniya göre ise, bu çatışmaların büyümemesinde, BM'in barış ve silahsızlanma için yürüttüğü kampanyaların önemli bir rolü var.

Birçok insan BM'in küçük savaşları durdurabilmesi ve verdiği kararların uygulanmasını sağlayabilmesi için daha da güçlendirilmesi gerektiğini düşünüyor. Oysa, BM çalışmalarının etkililiği, Üye Devletlerin siyasi iradelerine – yani verilen kararların arkasında durmalarına bağlıdır. Bu hareketler aynı zamanda oldukça masraflı olmaktadır. Yeterli mali desteğin sağlanamaması yüzünden BM zaman zaman etkin bir rol oynayamamaktadır.

BM'in gücü, karşılaştığı en güç sorunlar karşısında bile hiç pes etmemesinden gelmektedir. Savaş halindeki ülkelerin savaşı sona erdirmeye niyetli olmadıkları durumda, BM, barışgücünü söz konusu bölgeden geri çekmektedir. Ancak böyle durumlarda bile, çalışmalarını ilgili taraflarla sürekli görüşerek, diplomatik müzakereler yürüterk sürdürmektedir. Daha iyi koşullar oluşturduğunda, barışgücü bölgeye geri gönderilebilmektedir.

Dünyada herkes için adalet ve küresel barışın sağlanması için daha katedilmesi gereken uzun bir yol vardır. Savaşlar, yoksulluk ve insan hakları ihlalleri halen yaygınlığını sürdürmektedir. İşte tam bu noktada, BM'in varlığını sürdürmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Eğer BM olmasaydı bir çok ülke yine bir araya gelip belki farklı bir isim altında ama aynı amaca yönelik başka bir uluslararası örgüt kuracaktı.

.....
http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/
.....

BM terörizmle nasıl mücadele ediyor?

BM, uzun yıllardır uluslararası düzeyde terörizmle mücadele etmektedir. Bu büyük tehlike karşısında kararlılığını ortaya koyan BM ve birimleri, terörizmin ortadan kaldırılması için uluslararası düzeyde yasal araçlar geliştirmiştir. 1963 yılından bu yana, rehin alma, uçak kaçırma, terörist saldırılar ve terörizme destek sağlamaya ilişkin anlaşmalarda yer alan evrensel düzeydeki onüç sözleşme, BM aracılığıyla imzalandı ve kabul edildi. Güvenlik Konseyi-Terörizmle Mücadele Komitesi, 11 Eylül 2001 tarihli terörist saldırıların ardından Üye Devletlerin verdikleri taahhütlere ilişkin uygulamaları denetlemekte ve terörizme karşı daha faal bir şekilde mücadele edilmesi için çalışmalarını sürdürmektedir.

“ İster hoşumuza gitsin ister girmesin, bizim neslimiz, tarihe insanlığı terörizme karşı korumakta zorlanmış nesil olarak geçecektir”.

Ban Ki-moon, BM Genel Sekreteri

.....
http://www.un.org/terrorism/
.....

http://disarmament.un.org/terrorism.htm
.....

19 Ağustos 2003

İntihar bombacısının Irak'ın başkenti Bağdat'ta BM Temsilciliği olarak kullanılan Canal Otelin önündeki oto parkta bomba yüklü çimento kamyonuyla yaptığı saldırı sonucu, aralarında BM Genel Sekreterinin Irak Özel Temsilcisi Sergio Vieira de Mello'nun da bulunduğu 21 kişi yaşamını kaybetti, 100 kişi yaralandı.

YAKIN PLAN

Terörizmle Küresel Mücadele Stratejisi

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 8 Eylül 2006 tarihinde terörizme karşı evrensel düzeyde bir stratejinin benimsenmesi kararı aldı. Karar ve ek bir Eylem Planı formundaki Strateji, terörizme karşı ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeyde mücadele verilebilmesinin tek aracı olarak görülüyor. Bu Stratejinin benimsenmesiyle tarihte ilk kez tüm Üye Devletler, terörizme karşı işlevsel bir yaklaşım ve ortak bir stratejinin üzerinde mutabakata varmış olacak. Stratejinin içerdiği yeni girişimler şunlar:

- Terörle mücadele yükümlülüklerini etkin bir şekilde yerine getirebilmeleri için Üye Devletlere sağlanan teknik yardımın daha etkin ve yaygın hale getirilmesi.
- Terör mağdurları ve ailelerinin ihtiyaçlarını karşılayacak sistemlerin kurulması.
- Biyolojik terör tehdidine karşılık uluslararası bir veritabanı oluşturulması; devletlerin kamu sağlığı sistemlerini geliştirmeleri; biyoteknolojinin terörizm ve suç amaçlı kullanılmasının önlenmesi ve kamu yararına hizmet vermesinin sağlanması.
- Terörizmle mücadelede ve özellikle hassas bölgelere yönelik terör saldırılarını önlemek üzere özel sektörle ortaklık geliştirilmesi amacıyla, sivil toplum, bölgesel ve alt bölgesel kuruluş temsilcilerini bir araya getirme.
- internetin teröristlerce kullanımı gibi gittikçe büyüyen tehdidin önüne geçmek üzere yenilikçi araçlar geliştirme.
- Gümrük ve sınır kontrolü sistemlerinin modernleştirilmesi ve seyahat belgelerinin güvenilirliğinin sağlanması ve teröristlerin seyahat etmelerinin ve yasadışı malzeme kaçakçılığının engellenmesi.
- Kara para aklama ve terörizme mali destek sağlama eylemleri ile mücadele etmek için işbirliğinin güçlendirilmesi.

<http://www.un.org/sc/ctc>

Lübnan'daki patlamamış mühimmat

Lübnan'da Hiniyah kasabasında Çin birliği tarafından bulunan patlamamış mühimmat. Askerler önce patlamamış mühimmatı bulup etkisiz hale getirir. Daha sonra bu mühimmat imha edilmek üzere başka bir alana taşınır.

Karamayınlarıyla mücadele

1980'lerden bu yana, BM, 60'a yakın ülkeye yayılmış milyonlarca ölümcül karamayınlarının yol açtığı sorunları ele alıyor. Her yıl, çoğunluğunu çocukların, kadınların ve yaşlıların oluşturduğu, binlerce insan, bu "sessiz katiller" tarafından ya sakat bırakılıyor ya da öldürülüyor. Buna rağmen, diğer ülkelerde de yeni mayınlar yerleştirilmeye devam ediliyor.

Birleşmiş Milletler Mayın Hareketi (UNMAS), mayın konusu üzerine çalışmalarını yürütmekte ve Birleşmiş Milletler'in birim, fon ve programlarının mayınlarla ilgili çalışmalarını koordine etmektedir. Mayın temizleme eylemi, mayın konusunda bilinçlenme, risk azaltma eğitimi, mayın mağdurlarına destek ve stoklardaki mayınların imha edilmesi, UNMAS'ın çalışmalarını kapsamaktadır.

www.mineaction.org/

Misket Bombaları ve Mayın Hareketi

1999 da yürürlüğe giren mayınların yasaklanmasını öngören anlaşmadan bu yana, her seneki mağdur sayısı giderek azaldı, geniş araziler temizlendi ve gizlenmiş milyonlarca mayın yok edildi. Sözleşmenin, evrensel bir boyut kazanan karamayınları sorununa önemli derecede etkisi bulunmuştur. Ancak, bu sözleşme başka bir temel sorunu ele almamıştır: savaştan kalan patlamamış mühimmat, ki bu patlayıcılar her yıl binlerce kişinin ölümüne sebep olmaktadır.

UXO olarak da bilinen misket bombaları gibi savaşlarda kullanılmış ancak patlamamış mühimmat, insanların güvenliğini tehdit etmektedir. BM destekli mayın çalışması programları, karamayınlarının ve savaştan kalan patlamamış mühimmatın yaydığı tehditi ortadan kaldırmak için ülkelere yardım sağlamaktadır. Son yıllarda bu tür mühimmatın kullanımını engelleyen uluslararası çalışmalar hız kazanmıştır.

✓ KISA KISA

Mayın Terörü

- Her 20 dakikada bir kişi karamayınları yüzünden hayatını kaybediyor ya da sakat kalıyor.
- 20 yy. başında, karamayın kurbanlarının yaklaşık yüzde 80'nini ordu personeli oluşturuyordu. Günümüzde ise, karamayınlarının kurbanlarının yaklaşık yüzde 80'nini siviller oluşturuyor.
- Bir mayının satış fiyatı 3 ABD doları iken, temizlenmesinin maliyeti yaklaşık 1000 ABD doları.
- Angola, Afganistan, Bosna Hersek, Kamboçya, Hırvatistan, Eritre, Irak, Mozambik, Sudan ve Vietnam mayınların en sık bulunduğu bölgelerdir.

Mayınların yasaklanmasına ilişkin sözleşme, antipersonel mayın kullanımını ve bulundurmaya yasalamaktadır. Nisan 2007 tarihinden itibaren, 133 devlet, bu sözleşmeyi imzalamıştır. Türkiye dahil toplamda 153 devlet Sözleşmeye bağlı kalmayı kabul etmiştir.

- 76 Taraf Devlet stoklarının imhasını tamamladı.
- 58 Taraf Devlet anti-personel kullanımı mayın stoğunun bulunmadığını resmi olarak duyurmuştur
- 9 Taraf Devlet stoklarını imha etmeye devam etmektedir.
- 8 Taraf Devlet mayın stoklarının mevcut olup olmadığını bildirmekte gecikmiştir.
- 2 Taraf Devlet mayın stoklarıyla ilgili ilk "şeffaf" raporu hazırlama çalışmalarına resmen başlamıştır.

Barişı korumaktan çok daha fazlası

Barişgücü, geleneksel anlamıyla, çokuluslu orduların BM komutanlığında çatışan tarafları ayırmak üzere yollanması olarak bilinmektedir. Barişgücü, birbiriyle çatışan güçler arasında arabuluculukdan çok daha fazlasını gerçekleştirmektedir. Bu konudaki örnekler aşağıda sıralanmıştır:

- ▶ Bariş anlaşmasının denetlenmesi, ateşkesin yönetilmesi, askeri denetim.
- ▶ Askerlerin dağıtılması ve entegrasyon
- ▶ Silahsızlanma
- ▶ İnsani Yardım
- ▶ Seçim Yardımı
- ▶ İnsan Hakları
- ▶ Sivil Polis
- ▶ Mayın Temizleme
- ▶ Bölgesel örgütlerle işbirliği

Mayın temizleme eğitimi

İnsanlardan çok silahlar için para harcanıyor: Yılda 800 milyar \$.

\$800 milyar — dünya genelinde yıllık askeri harcamalarla neler yapılabilir

Kıyaslayalım:

\$50 milyar	Temiz ve güvenli enerji
\$30 milyar	Kalkınmakta olan ülkelerin borçlarının silinmesi
\$24 milyar	Toprak erozyonunun önlenmesi
\$21 milyar	Sağlık hizmetleri ve AIDS'in kontrolü
\$21 milyar	Barınak sağlanması
\$19 milyar	Açlıktan ölümlerin ve yetersiz beslenmenin önlenmesi
\$10.5 milyar	Nüfus istikrarının sağlanması
\$10 milyar	Temiz ve güvenli su sağlanması
\$8 milyar	Asit yağmurlarının önlenmesi
\$8 milyar	Küresel ısınmanın önlenmesi
\$7 milyar	Nükleer silahların önlenmesi
\$7 milyar	Ormanların korunması
\$5 milyar	Ozon tabakasının korunması
\$5 milyar	Mültecilere yardım
\$5 milyar	Okuma yazma öğretme
\$2 milyar	Karamayınlarının temizlenmesi
\$2 milyar	Demokrasinin inşası

\$800 billion
800 milyar ABD Doları

1945 yılında, Hiroşima ve Nagasaki'ye (Japonya) atılan atom bombalarından 120.000 den fazla kişi hayatını yitirdi.

Silahsızlandırma

Nükleer silahları azaltarak, dünyanın güvenliğini sağlamak

Birleşmiş Milletler'in silahsızlanma ve özellikle kitle imha silahlarının yayılmasını önlemek için yürüttüğü çalışmalar sayesinde, insanlar ikinci bir nükleer savaşın çıkmasından kurtulmuştur. Ancak, dünya çok tehlikeli bir hal almıştır: silahların sayısı artmış; savaşlar için daha fazla insan eğitilmiş; ve silahlara harcanan miktarlar gittikçe artmıştır.

İnceleme konusu: 1945 yılında, Hiroşima ve Nagasaki'ye iki atom bombasının atılmasıyla İkinci Dünya Savaşı (1939-1945) son buldu. Ancak o dönemden bugüne kadar geçen zamanda çıkan 150 savaşta 20 milyon kişi - ki bunların yüzde 80'ini siviller oluşturuyordu - hayatını kaybetti. Bu sebepten dolayı, nükleer silah uzun süre kullanılmamıştır. Bilindiği üzere dünyada en az yedi "nükleer güç" mevcuttur. Günümüzde, bir milyon Hiroşima bombasına eşdeğer sayılabilecek, 15,000 megaton nükleer silah stoğu bulunmaktadır.

İnceleme konusu: Tehlikenin boyutunu : Dünyada her bir dakikada yaklaşık 25-30 çocuk hayatını kaybediyor ve bu ölümler özellikle gelişmekte olan ülkelerde, açlıktan, tedavi edilebilir hastalıklardan ve kötü beslenmeden kaynaklanıyor. Yine bu süreç içinde, askeri alana yaklaşık 2,3 milyar ABD doları harcama yapılıyor, ya da başka bir deyişle yıllık 800 milyar ABD doları. Gelişmekte olan ülkelere satılan silahların toplam tutarı ise yıllık yaklaşık 30 milyar ABD dolarıdır.

Silah tedarik etmek de kalkınmayı sağlamak da büyük oranda insan ve malzeme kaynağı gerektirir . Ancak kaynaklar kısıtlı hale geldiğinden bu yana, her iki sürecin ilerlemesi bir diğeri için ayrılan kaynakların kullanımına bağlıdır. Dünyada silah yarışına devam edilebilir ya da herkesin çıkarına sosyal ve ekonomik kalkınma için çalışmalar sürdürülebilir, ancak her ikisini birden gerçekleştirmek mümkün değildir.

Hiroşima Barış Anıtı (Genbaku Dome), patlamanın ardından çevrede kalan tek sağlam yapıdır. 1996 yılında, UNESCO Dünya Mirası kapsamına alınmıştır.

Tam bir silahsızlandırma ya da kitle imha silahlarının ortadan kaldırılması, Birleşmiş Milletler'in amaçlarından biridir. Özellikle nükleer savaşlar olmak üzere savaşların çıkma ihtimalini ortadan kaldırmak ve silah yarışını durdurmak için gerekli önlemlerin alınması Birleşmiş Milletler'in öncelikli hedeflerindedir.

<http://disarmament.un.org>

Birleşmiş Milletler'in silahsızlandırmaya yönelik çalışmalarının bazıları

- ▶ 1963 yılında, Nükleer Denemelerin Kısmen Yasaklanması Antlaşması, nükleer denemelerin atmosferde, uzayda ve su altında yapılmasını yasakladı.
- ▶ 1968 yılında, Nükleer silahların yayılımını önleme anlaşması, nükleer güce sahip ülkelerin, nükleer güce sahip olmayan ülkelere nükleer silah transferine yasak getirdi.
- ▶ 1992 yılında, Kimyasal Silahlar anlaşması, kimyasal silahların kullanımını, stoklanmasını ve üretilmesini yasakladı.
- ▶ 1996 yılında, Genişletilmiş nükleer denemeleri yasaklayan antlaşması, tüm yeraltı nükleer denemelerinin yapılmasını yasakladı.
- ▶ 1997 yılında, Antipersonel karamayınları ile ilgili sözleşme, bu tür mayınların kullanımını, stoklanmasını, üretim ve nakliyesini yasakladı.

YAKIN PLAN

Bir çocuk askerin hikayesi

Abu Bakar Bangura, Batı Afrika'nın Sierra Leone kentinde yaşayan ufak tefek ama ciddi mizaçlı bir çocuk. "Kaç yaşında olduğumu bilmiyorum" diyor. Ve ekliyor "Ailemden beni ayırdıklarında çok küçük yaştaydım." Abu, geçici hükümet ve isyancı grup arasında 11 yıl süren çatışmaların böldüğü ülkesinde ailelerinden koparılıp asker olmaya zorlanan 10,000 çocuktan sadece biri. Abu, isyancı grup tarafından kaçırıldıktan sonra, dövülmüş, uyuşturucu kullanmaya ve korkunç eylemler gerçekleştirmeye zorlanmış. Saf ve masum bir çocukluk geçireceği yaşlarda, şiddet ve korku dolu bir hayatı olmuş. 2001 yılında Sierra Leone'de savaş sona erdiğinde, çocuklara, silahlarını bırakıp evlerine ve çocukluklarına geri dönmeleri için izin verilmiş. Ancak çoğu, çocuk olmanın ve bir aileye mensup olmanın nasıl bir duygu olduğunu anımsamıyor. Hatırladıkları sadece savaşmak ve kendilerini korumak.

Amerikalı aktör Michael Douglas, Birleşmiş Milletler Barış Sözcüsü olarak Sierra Leone'nin güneyinde yer alan Kono'daki Çocuk Koruma Merkezinde Abu ile tanışır. Abu için zaman işlemektedir. Eğer ailesi onu kısa sürede bulamazsa, hiçte sıcak bakmadığı bir durumla karşı karşıya kalacak, koruyucu ailenin yanına verilecektir. Uluslararası Kızıl Haç Örgütü'nün Çocuk Koruma merkezi program yöneticisi yardımcısı Samuel T. Kamanda bir çok köyde Abu'nun ailesini arama çalışmasından sonuç alamayınca, Sierra Leone'nin başka bir bölgesinde son olarak aramayı sürdürmeye karar verir. Michael Douglas da arama çalışmasında Kamanda'ya eşlik eder. BM helikopterleriyle gittikleri bölgeye yakın bir yere ulaştıklarında, Abu'nun köyünü ve ailesini bulmak için yakıcı güneş altında saatlerce yürürler. Köye vardıklarında, köyün muhtarını bekledikleri esnada, Abu aniden şaşkınlık ve mutluluk çığlıkları duyar. Bu çığlıklar annesine aittir. Abu, annesini hemen tanır ve koşarak annesine hasretle sarılır.

www.un.org/works/

Michael Douglas ve Abu, Birleşmiş Milletler'in "What's going on?" (Neler oluyor?) adlı belgeselinden bir görüntü. (solda)

www.un.org/works/goingon/goinghome.html

Sağda:
Birleşmiş Milletler Barış Sözcüsü Oyuncu George Clooney,

www.un.org/sg/mop

İç huzur arayışı

Hepimizin içinde sessizlikle çevrili bir dinginlik yatar. Barış yararına yapılan çalışmalar için, bu evin bir odası sessizliği ve derin anlamıyla da dinginliği temsil ediyor. Bu küçük odada, sonsuz düşünce ve dilekler için bir kapının açık olacağı anlatılmak isteniyor.

Dag Hammarskjöld, 1957

“Meditasyon Odası”, BM New York Genel Merkezi

Yeni genel merkez için tasarlanan planda, “sessizlik” anlamını taşıyacak küçük bir oda yapılması öngörülmüştü. Bu odada, din, inanç ve mezhepleri ne olursa olsun insanlar iç dünyalarına yolculuk yapabileceklerdi. Ancak Dag Hammarskjöld daha değerli sayılabilecek bir konsept istiyordu. Dag Hammarskjöld, “BM Meditasyon odasının dostları” olarak, hristiyan, musevi ve müslümanlardan oluşan bir grup tarafından desteklenerek, uluslararası bir kuruluşa yakışır biçimde bir oda tasarlamak üzere yeterli maddi desteği sağladı. Oda’nın tasarımı için çalışmalar başladı ve Dag Hammarskjöld “meditasyon odasının” tasarımında tüm detaylarla kişisel olarak ilgilendi. Duvardaki soyut çalışma, tasarımcının arkadaşları ve Bo Beskow’un eseridir.

<http://www.un.org/Depts/dhl/dag/meditationroom.htm>

Birlikte çözelim: Soru ve cevaplar

Takım oyunu

Sizlerde takımlar halinde yarışın, aşağıdaki soruların cevaplarını ilk kim bilecek bulun.

1. Birleşmiş Milletler’in kendine ait bir ordusu var mıdır?
2. Birleşmiş Milletler komutasında kaç tip barışgücü hareketi yürütülmektedir?
3. BM Barışgücü personeli hangi kıyafetleri sayesinde kolayca tanınabilir?
4. BM Barışgücü, çatışan taraflarda biri adına savaşabilir mi?
5. Birleşmiş Milletler, barışgücü operasyonunu başarıyla gerçekleştirdikten sonra, barışın sürekli korunması için ne yapmaktadır?
6. Mayınları yasaklayan sözleşme hangisidir?
7. BM terörle mücadele alanında neler yapıyor?

4

Bin Yıl Kalkınma Hedefleri

Kalkınma Hakkında

- 1990 yılından bu yana, dünya genelinde aşırı yoksulluktan muzdarip nüfusun oranı üçde birden beşte bire inmiştir. Ancak, Sahraaltı Afrika'da, yoksulluk azalırken, otuz yıl öncesine göre hayat beklentisi giderek azalmıştır. Afrika'nın doğusunda ve Sahraaltı Afrika'da olmaları gereken kilodan çok daha zayıf olan çocukların sayısı halen fazladır.
- Gelişen dünyada, ekonomik kalkınmanın yararları eşit biçimde paylaşılmıyor. Gelir eşitsizliğindeki artış ise ayrı bir husustur. Aynı zamanda bir çok ülkede, gençler için gerekli istihdam yaratılamamış, işsizlik gençleri yetişkinlerden üç kat daha fazla etkilemiştir.
- Gelişen dünyadaki nüfusun yarısı Temel sağlık ihtiyaçlarından yoksundur. Yaklaşık olarak 1,1 milyar kişi temiz suya erişememektedir.
- Yarım milyondan daha fazla kadın, doğum ve hamilelikte yaşanan tedavi edilebilir ve önlenebilir sorunlardan dolayı hayatını kaybediyor. Sahraaltı Afrika'da kadınların bu tür sorunlardan hayatını kaybetme olasılığı 16 da 1 iken, gelişmiş ülkelerde bu olasılık 3.800 de bir.
- AIDS'den hayatını kaybedenlerin sayısı 2006 yılında 2.9 milyona ulaşmıştır. Hastalığı önleme çabaları ise hastalığın yayılma hızına ulaşmamaktadır.

Karachi'de bir kız çocuğu, yazmayı öğreniyor

Ruanda'da Goma mülteci kampındaki çocuklar.

Bin Yıl Kalkınma Hedefleri

Bin Yıl Kalkınma Hedefleri nelerdir?

Birleşmiş Milletler'e Üye Devletler, 2000 yılında düzenlenen Binyıl Zirvesinde Bin Yıl Kalkınma Hedefleri (MDGs) olarak adlandırılan 8 konu üzerinde mutabakata vardı. Ulusal eylem ve uluslararası işbirliği gerektiren Bin Yıl Kalkınma Hedefleri, gıdaya erişimi, çocuklar, kadın ve erkekler için eğitim, sağlık ve ekonomik fırsatlardan yararlanmayı mümkün kılmayı amaçlıyordu.

Dünya Liderleri 2005 yılında, Birleşmiş Milletler'in New York Genel Merkezinde, Genel Kurul'un Yüksek Düzey Yetkililer Zirvesinde bir araya gelerek, Bin Yıl Kalkınma Hedeflerine ulaşma çabalarında ulusal seviyede sağlanan ilerlemeyi görüştüler. Birleşmiş Milletler'e Üye Devletler, gelişmekte olan ülkelerde 2015 yılına kadar yoksulluğu azaltmak, açlığı ortadan kaldırmak ve diğer hedeflere ulaşmak için ortak çalışma kararlılıklarını teyid ettiler.

Yoksullukla mücadele için Birleşmiş Milletler, ne gibi çalışmalar yürütüyor?

Bin Yıl Bildirgesinde, Dünya Liderleri 2015 yılına kadar, günde 1 ABD dolarının altında gelirle geçinmeye çalışan insanların sayısını yarı yarıya azaltma, yoksulluk ve hastalıklarla mücadele etme kararlılıklarını açıkladılar.

Eski Genel Sekreter Kofi-Annan, 2000 yılında yapılan zirvede zengin ülkelerin yoksullukla mücadele kampanyasına yapabilecekleri katkıları şöyle özetledi. O günden bu güne şu ilerlemeler sağlandı.

1. Yoksul ülkelerde üretilen malların pazara erişiminin kolaylaştırılması

Birçok gelişmekte olan ülkenin ihraç ürünleri sadece tarım ürünleri ile kısıtlı bırakılmıştır. Ancak, petrol ve sanayi ürünleri ile işlenmiş tarım ürünlerinin fiyatları dünya genelinde artış göstermiştir. Bunun yanı sıra, bir çok gelişmiş ülke, gelişmekte olan ülkelere gıda ithalatına kısıtlamalar getirmiştir. Bu durum gelişmekte olan ülkelerin ihracatını daha da zora sokmuştur.

2. Dış borçların silinmesi

Son yıllarda, gelişmiş ülkelerin hükümetlerine, az gelişmiş ülkelerin ticari bankalar, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu (IMF) gibi çoktarafli uluslararası kredi kurumlarına olan borçlarının silinmesi için giderek artan küresel bir baskı uygulanmaktadır.

Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu, az gelişmiş ülkeleri giderek artan borç yükünden kurtarmak için 1996 yılında "Fazla Borçlu Az Gelişmiş Ülkeler (HIPC)" olarak bilinen bir girişim başlatmıştır. Ekim 2007 yılında, 32 ülke borç ertelemesinden yararlanmıştır. Sonuç olarak, az gelişmiş ülkelerin borçlarını ödemek üzere kullanacakları para, sağlık, eğitim ve diğer sosyal hizmetler için harcanabilecektir.

3. Gelişme desteği sağlanması

Yoksulluğun üstesinden gelmek için evrensel boyutta bir çaba gerekir. 1980 yılında, gelişmiş ülkeler Genel Kurul'da bir araya gelerek, gayri safi milli hasıllarının (GSMH) yüzde 0,7'sinin kalkınma yardımlarına tahsis edilmesi taahhüdünde bulunmuşlardır. Ancak, sadece beş ülke -Danimarka, Lüksemburg, Hollanda, Norveç ve İsveç- düzenli olarak, GSMH'larının yüzde 0,7'sini kalkınma yardımlarına ayırmıştır.

4. HIV virüsüne karşı etkili aşıların geliştirilmesi için ilaç firmaları ile birlikte çalışılması:

Bilimsel, lojistik ve finansal sorunların ortaya çıkmasıyla, HIV/ AIDS gibi bulaşıcı virüslerle mücadele etmek üzere yapılan aşıların geliştirilmesinde yavaşlama gözlemlenmiştir. AIDS sorunu gibi, HIV virüsünün ortaya çıkmasıyla, bir çok aşı klinik testlerde geliştirilmeye çalışılmış ve orta derecede başarı gözlemlenmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü ve örgütün ortakları, "3 by 5" adlı program çerçevesinde 2005 yılı sonuna kadar, gelişmekte olan ülkelerde HIV/AIDS hastası 3 milyon kişiye anti-viral terapi uygulamıştır.

.....
✓ www.undp.org/poverty/

✓ www.un.org/cyberschoolbus
.....

Yoksulluğu yoketmek üzere

Birleşmiş Milletler sistemi, yoksullukla mücadeleye katkı sağlamak amacıyla çeşitli faktörlerin ele alınması için gelişmekte olan ülkelerde hükümetlerin ve sivil gruplarının çalışmalarına ortak olmuştur.

Çin: Çin'in kuzeyindeki az gelişmiş bölgelerde öğretmenlerin donanımlarının geliştirilmesi

Çin'in eğitim sisteminin geliştirilmesi stratejisinde, öğretmenlerin kalite standartlarının artırılmasına ve profesyonel gelişimlerinin desteklenmesine öncelik verilmektedir. Gerçektende, Çin'in kuzeyinde, özellikle kadın ve azınlık gruplara mensup, kırsal kesimde görevli yoksul öğretmenler, profesyonel anlamda kendilerini geliştirebilmek için fazla olanağa sahip değiller. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) projesi, Çin'in kuzeyindeki üç bölgede uzaktan öğrenimle kaliteli öğretmenler yetiştirerek, eğitimde eşitliğin artmasını ve öğretmenlerin yeteneklerinin belli bir düzeye getirilmesini amaçlamaktadır. Bu proje kapsamında yaklaşık 45,000 öğretmen söz konusu eğitimden yararlanmaktadır.

Timor-Leste: Yerel Kalkınma Programı

Timor Leste hükümetine destek amacıyla Birleşmiş Milletler Sermaye Kalkınma Fonu ve UNDP tarafından Bobonaro ve Lautem'de, katılımcı planlama, mali kontrol ve satın alma süreci deneme uygulaması dahilinde yönetimin merkezden yerel yönetimlere transferi programı hayata geçirilmiştir.

Pilot program, merkez hükümetlerden yerel hükümete yapılan fon transferinde çıkabilecek engelleri ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır. Program aynı zamanda, yerel kurul üyelerinin, yerel teknik personelin ve toplumun birbirlerinin sorumluluklarına saygı göstermelerini teşvik etmekte, çalışma kapasitelerini geliştirmektedir. Yukarıdan aşağı sorumluluk anlayışını taşıyan program sayesinde yerel meclisler yerel kalkınma planlarını belirleyebilmektedir.

Etopya: HIV/ AIDS le Mücadele için Lider Geliştirme Programı

UNDP'nin yoksullukla mücadeledeki en önemli çalışmalarından biri de HIV/AIDS ile savaştır. Lider Geliştirme Programının hedefi, her düzeydeki liderlerin kapasitesini artırarak sivil toplum temsilcilerinin, gelişim ortaklarının, toplumların, hükümetlerin ve bireylerin HIV/AIDS ile mücadele edebilecek donanıma sahip olmalarını sağlamaktır. Söz konusu program sayesinde HIV/ AIDS ile mücadele amacıyla siyasi ve toplumsal seviyede ortaklıklar oluşturulmasının kapıları açılmıştır.

1

Aşırı yoksulluk ve açlığın ortadan kaldırılması

2

Evrensel ilköğretimin gerçekleştirilmesi

3

Kadının statüsünün güçlendirilmesi ve kadın erkek eşitliğinin sağlanması

4

Çocuk ölümlerinin azaltılması

5

Anne sağlığının iyileştirilmesi

6

HIV/AIDS, sıtma ve öteki hastalıklarla mücadele edilmesi

7

Çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması

8

Kalkınma için küresel ortaklık geliştirilmesi

2015 yılına kadar tamamlanması gereken Bin Yıl Kalkınma Hedefleri

Hedef 1 Aşırı yoksulluğun ve açlığın ortadan kaldırılması

- ★ 2015 yılına kadar, günde 1 dolardan daha az gelire geçinmek zorunda kalan nüfus oranının yarıya düşürülmesi.
- ★ 2015 yılına kadar, açlık sorunuyla karşı karşıya kalan nüfus oranının yarıya düşürülmesi.

Hedef 2 İlk öğretimin evrensel boyutta yaygınlaşması

- ★ 2015 yılına kadar, tüm kız ve erkek çocukların ilk öğretim hakkından yararlanmalarının sağlanması

Hedef 3 Kadının statüsünün güçlendirilmesi ve kadın erkek eşitliğinin sağlanması

- ★ 2005 yılına kadar, ilk öğretim düzeyinde kadın-erkek ayrımcılığının ortadan kaldırılması , 2015 yılına kadar ise tüm eğitim sisteminde bu ayrımcılığın ortadan kaldırılması.

Hedef 4 Çocuk ölümlerinin azaltılması

- ★ 2015 yılına kadar, 5 yaşın altındaki çocuk ölümlerinde üçte ikilik bir azalma sağlanması.

Hedef 5 Anne sağlığının iyileştirilmesi

- ★ 2015 yılına kadar, doğum ve gebelik sırasında hayatını kaybet kadın sayısını dörtte üç azaltmak.

Hedef 6 HIV/AIDS, sıtma ve öteki hastalıklarla mücadele edilmesi

- ★ 2015 yılına kadar, HIV/ AIDS virüslerinin yayılmasının önlenmesi.
- ★ 2015 yılına kadar, sıtma ve diğer hastalıkların yayılımının önlenmesi.

Hedef 7 Çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması

- ★ Çevresel kaynakların azalmasının önlenmesi.
- ★ 2015 yılına kadar, temiz ve kullanılabilir suya sürekli erişebilen nüfusun artırılması.
- ★ 2020 yılına kadar, 100 milyon gecekondulu sahibinin yaşam şartlarının yükseltilmesi.

Hedef 8 Kalkınma için küresel ortaklık geliştirilmesi

- ★ Az gelişmiş ülkelerin, karayla çevrili ülkelerin ve gelişmekte olan küçük ada devletlerinin temel gereksinimlerine çözüm bulunması.
- ★ Borcun uzun vadede sürdürülebilir kılınmasına yönelik ulusal ve uluslararası önlemler aracılığıyla gelişmekte olan ülkelerin borç sorununun kapsamlı biçimde ele alınması/
- ★ Özel sektörle kurulan işbirliğiyle, gelişmekte olan ülkelerin özellikle bilişim teknolojilerinden ve yeni teknolojilerden yararlanmasının sağlanması.

Çevre ve kalkınma arasındaki bağlantı nedir?

Çevre bizi çevreleyen herşeyi kapsar. Çevre, soluduğumuz havayı, içtiğimiz suyu, besinlerimizin kaynağı olan toprağı ve tüm canlıları kapsar. Kalkınma ise, yaşamızı sürdürülebilmek uğruna bu kaynakların geliştirilmesidir. Tüm dünyada, yaşamımızı daha iyi bir hale getirecek faaliyetlerde bulunuyoruz, bununla birlikte yaptığımız herşey hem bizi hem de çevremizi değiştirebiliyor.

Zaman zaman dünyayla ve birbirimizle olan bağlantımızı unutuveriyoruz, aslında biz unutsak da aradaki bağlantılar hiç kopmuyor. Almanya'da hayat kurtaran ilaçlar, Costa Rica ormanlarında büyüyen bitkilere bağlıdır. Londra ve Meksika'da araçların yarattığı hava kirliliği, Tokyo ya da Rabat kentini etkilemektedir. Karbondioksit ve diğer gazların atmosfere salınımının araçlardan ve fabrikalardan kaynaklandığını biliyoruz. Atmosfer sıcaklığının artması dünyanın iklimini değiştiriyor. Ormanlar karbon dioksit gazından havayı koruyor ancak, tarla açmak ve odun ihtiyacı için bir çok ormanlar yokediliyor, ağaçlar kesiliyor.

Sürdürülebilir kalkınma nedir?

Sürdürülebilir kalkınma gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılayacak kaynakları yoketmeden, bugünkü ihtiyaçlarımızın karşılanması demektir. Bir başka deyişle, kaynakları akıllıca kullanmaktır. Sürdürülebilir kalkınma için, daha az atık üretmeli ve çevreyi daha çok muhafaza etmeliyiz. Sanayi ülkelerinde, bir çok insan kaynak bolluğu içinde yaşamaktadır. Örneğin, zengin bir ülkede yaşayan bir kişi, çok fakir bir ülkede yaşayan 80 kişiyle aynı enerjiyi tüketmektedir. Aşırı tüketim atık üretimiyle bağlantılı olmamakla beraber çevremizin kirlenmesine ve kaynaklarımızın aşırı kullanımına sebep olmaktadır.

Aşırı yoksulluk ve artan nüfus çevre üzerinde baskı yapmaktadır. Gıda, doğal kaynak ve istihdam sağlayan arazi ve ormanlar yok olduğunda insanların hayatta kalması imkansız hale gelecektir. İnsanların çoğu, kalabalık olan sağlıklı koşullardaki güvenlikten mahrum gecekondü mahallelerinde yaşıyor.

Eğer yoksul insanlar hayatta kalabilmek için çevrelerini yoketmeye zorlanıyorsa, tüm ülkeler bu olayın olumsuz sonuçlarından nasibini alacaktır.

Birleşmiş Milletler çevre koruma konusunda ne yapıyor?

Bizi çevreleyen doğal dünya, tüm insanların bilinçli olmasını ve dikkatli davranmasını gerektirecek kadar hassas bir yapıya sahiptir. Hava kirliliği, sudan bulaşan hastalıklar, zehirli kimyasal atıklar ve doğal afetler insanlığın karşılaştığı çevre sorunlarından sadece bir kaçıdır.

Birleşmiş Milletler, çevremizi korumak için uluslararası eylemleri yönlendirmede önemli bir rol üstlenmiştir. Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) bu faaliyetlerin evrensel boyuttaki çabalarını yürüten birimdir. Birleşmiş Milletler, çevre konusuna ilişkin araştırmalar yürütür, çevrenin durumunu gözlemler ve hükümetlere doğal kaynaklarını korumaları konusunda da tavsiyelerde bulunur. En önemlisi, hükümetleri bir araya getirerek, çevreye ilişkin sorunları çözebilmek için uluslararası yasal düzenlemeleri oluşturur.

Birleşmiş Milletler'in çevrenin korunmasına ilişkin bazı faaliyetleri

- ▶ İklim Değişikliği Sözleşmesi (1997) Kyoto protokolü küresel ısınmayı yavaşlatmayı hedeflemiştir. Anlaşma 2004 yılında yasal olarak bağlayıcılık kazanmıştır. Bu anlaşma, ülkelerin sera gazı salınımlarını 2012 tarihine kadar yüzde 5,2 azaltılmasını hedeflemektedir.
- ▶ Gelişmekte Olan Küçük Ada Devletlerinin Sürdürülebilir Kalkınma İçin Faaliyet Programı ve Bildirisi (1994), BM'ye üye ülkeleri 40 küçük ada devletinin sosyal ve ekonomik kalkınmasına katkıda bulunmaya çağırılmaktadır. Söz konusu küçük ada devletlerinin öz kaynakları çok kısıtlı olup, kürselleşmenin faydalarından yararlanamamaktadırlar.

YAKIN PLAN

Tony hindistan cevizini boşaltıyor: Sürdürülebilir kalkınmaya bir örnek

Güney Pasifik'in ortasındaki Vanuatu adası çok değerli bir kaynağa sahip. Avustralya doğumlu, makina mühendisi ve çevre üzerine girişimci, Tony Deamer hindistan cevizinin Vanuatu halkının geleceği için önem taşıdığını düşünüyor. 80 tropikal adada bol miktarda bulunan hindistan cevizinin fiyatı uluslararası piyasada farklılık gösteriyor ve bu nedenle de çiftçiler istikrarlı bir gelire sahip olmadıkları için yerel ekonominin de dengesi sağlanamıyor.

Tony bu soruna bir çözüm bulmuş. Tony, dizel yakıtı alternatif olarak hindistan cevizinin saf yağını kullanıyor. Yerel ekonominin güçlenmesi ve çevre için oldukça iyi bir çözüme imza atıyor. Demaer'in düşüncesine göre, eğer Vanuatu hindistan cevizi yağını yakıt olarak kullanırsa, kurutulmuş

hindistan cevizine olan talep artacak ve bu da ekonominin güçlenmesini ve istihdam oranının artmasını sağlayacaktır. Kurutulmuş hindistan cevizi, hayvanların vazgeçilmez bir besin kaynağıdır. Ayrıca hindistan cevizinin lifleri bir çok şekilde kullanılabilir, kabukları ise ağaç kömürünün yerini alabilir.

Tony'nin projesi, ithal edilen yakıtlara olan gereksinimi azaltmaya ve hindistan cevizi üreticilerini kalkındırmaya yöneliktir. Günümüzde, Vanuatu yıllık 12 milyon ABD dolarına mal olan dizel yakıt ithal ediyor. Bu miktar kaynakları ve alım gücü kısıtlı olan küçük bir ada için oldukça yüksek. Vanuatu hükümeti Demaer'in projesine sıcak bakıyor ve bir takım desteklerde bulunuyor.

.....
www.un.org/works/smallislands/vanuatu.html
.....

- ▶ Çölleşmeyle mücadele sözleşmesi (1994), tarım alanlarının aşırı kullanımı, ormanların yok edilmesi, otlakların istismarı ve yetersiz sulamadan doğan sorunlara çözüm bulmaya çalışmaktadır. Dünyadaki alanların dört de biri çölleşme tehdidiyle karşı karşıyadır. Otlakların ve tarım arazilerinin verimliliğinin azalması 100'den fazla ülkede geçimini bu yolla sağlayan bir milyar kişinin geleceğini tehdit etmektedir.
- ▶ Biyolojik çeşitlilik üzerine Birleşmiş Milletler Sözleşmesi (1992), insan yaşamı için önem arz eden hayvan ve bitki çeşitliliğini korumak ve muhafaza etmek için hazırlanmıştır.

.....
 www.unep.org
.....

✓ KISA KISA

Çocuk felci ve çiçek hastalığına veda

Kızamık, tüberküloz (verem), tetanoz, difteri, boğmaca ve çocuk felci, gelişmekte olan ülkelerdeki çocukları etkileyen altı ölümcül hastalıktır. BM Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) ve Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) yardımları sonucu, günümüzde, gelişmekte olan ülkelerde yaklaşık 3 milyon çocuk, çocuk felci aşısı sayesinde artık hastalıktan etkilenmeden yaşayabiliyor.

Başka bir ölümcül hastalık olan, çiçek hastalığının artık tüm dünyada kökü kurutulmuştur. Somali'nin Merka kentinden Ali Maalin çiçek hastalığı vakası görülen son kişiydi. Ekim 1977 tarihinde, hastalığı hafif geçirmiş ve çabucak sağlığına kavuşmuştu. Çiçek hastalığının tamamen yokluğundan emin olamayınca, Dünya Sağlık Örgütü çiçek hastalığı vakası bildireceklere 1000 dolarlık ödül vereceğini açıklamıştı. Ancak, o zamandan bu güne kadar bu hastalıkla ilgili hiç bir vaka bildirilmedi. İki yıl sonra, Aralık 1979 tarihinde, Dünya Sağlık Örgütü çiçek hastalığına artık rastlanılmadığını duyurmuştur.

Su, su . . .

Su, yaşam kaynağı olarak adlandırdığımız temel bir ihtiyaçtır. Kirlendiğinde ise, insanlık için çok tehlikeli olabilir ve bir çok hastalığın ortaya çıkmasına yolaçabilir. Çoğu ülkede, insanlar temiz suya erişememektedir. Dolayısıyla, her yıl gelişmekte olan ülkelerde en az 3 milyon çocuk su yoluyla bulaşan hastalıklardan hayatını kaybetmektedir. 1980 yılında, BM 2000 yılına kadar herkesin temiz suya erişmesini sağlayacak uluslararası bir kampanya başlatmıştır. Bu kampanya dünya çapında, şimdiki kadar 1,3 milyardan fazla kişinin temiz suya erişimini sağladı. 1,9 milyar kişinin ise kanalizasyon, çöplerin toplanması gibi sağlıklı yaşam koşullarına ulaşmalarına destek sağlandı.

Doğal Afetle uyanmak

Birleşmiş Milletler Asya'nın güneyinde 2004 yılında gerçekleşen tsunamiden sonra, felaketlere destek olmak amacıyla hemen faaliyetlerine başlamıştır. Felekatin gerçekleştiği üç gün içinde BM afet değerlendirme takımı, 165,000 kişinin hayatını kaybettiği ve 600,000 kişinin evsiz kaldığı tsunamiden en çok zarar gören Endonezya'nın Aceh bölgesine gönderilmiştir. İlerleyen altı ayda, BM 2 milyon kişiye gıda temin etmiş, 1,2 milyon çocuğun aşılarını yapmış ve 30,000 kişiye Endonezya, Sri Lanka ve diğer bölgelerde

nakit para transferi programı aracılığıyla iş olanağı sağlamıştır. "Kutudaki okul" eğitim paketi aracılığıyla 561,000 çocuğun eğitimine devam edilebilmiştir.

YAKIN PLAN

Küreselleşmeyi yeniden düşünmek

Küreselleşme nedir?

Malların, ürünlerin, bilginin, kültürün karşılıklı paylaşımıyla dünyanın daha da küçülmesi, ülkelerin birbirine daha da yakınlaşması sonucunu ortaya çıkaran küreselleşme, insanlık tarihinin kaçınılmaz bir olgusudur. Son bir kaç yıldır, teknoloji, bilim, iletişim, ulaşım ve sanayideki ardı arkası kesilmeyen gelişmeler küresel entegrasyonun daha da hız kazanmasına ve dramatik bir hal almasına yol açmıştır.

Küreselleşme bir yandan insani gelişimi hızlandırırken, diğer yandan da çeşitli düzenlemeleri gerektiren ve bir çok sorunu beraberinde getiren karmaşık bir süreçtir.

Küreselleşme konusuyla neden ilgilenmeliyiz?

Geçtiğimiz on yılın üzerinde en çok tartışılan konularından biri de küreselleşme olmuştur.

Küreselleşmeye yönelik eleştiriler genelde ekonomik konularda yoğunlaşmaktadır. Ülkeler gümrük vergilerini indirdiklerinde ve pazarlarını ticaret ve yatırım için diğer ülkelere açtıklarında ülkeler arası ekonomik entegrasyon da başlamış oluyor. Küreselleşmeyi eleştirenler, mevcut küresel ticaret sistemindeki eşitsizliklerin, gelişmekte olan ülkeleri olumsuz etkilediğini savunuyor.

Küreselleşmeyi destekleyenler, dünyaya ekonomilerini açan Çin, Vietnam, Hindistan, ve Uganda gibi ülkelerin yoksulluğu önemli derecede azalttıklarına dikkat çekiyorlar.

Küreselleşme sürecinin gelişmekte olan ülkelerdeki insanları sömürdüğü, büyük çapta bozulmalara sebep olduğu ve çok az kar sağladığı yönünde eleştirilerde gündeme getiriliyor.

Tüm ülkelerin küreselleşmenin faydalarından eşit olarak yararlanabilmeleri için, uluslararası topluluğun uluslararası ticaretin önündeki engelleri (yani tarımsal sübvansiyonların ve ticari engelleri) kaldırılması için çalışmalıdır. Bu çalışma başarılı olursa gelişmiş ülkeleri avantajlı hale getiren durumlar ortadan kalkacak ve daha adil bir sistem kurulacaktır.

Küreselleşmeden faydalanmış bazı ülkeler:

- Hindistan: son 20 yıldır yoksulluk oranını yarıya düşürmeyi başardı.
- Çin: En geniş biçimde yoksulluğu azaltan ülke olarak tarihe geçti. Kırsal kesimdeki yoksulların sayısı 1978 senesinde 250 milyon iken 1999 senesinde 34 milyona düştü.

Ancak diğer ülkeler küreselleşmeden yararlanamadı:

- Afrika'daki bir çok ülke, küreselleşmenin getirdiği yararları eşit şekilde paylaşamadı. İhracatları en düşük seviyede tutuldu.
- Bazı uzmanlar yetersiz politikaların, altyapıların, başarısız kurumların ve kötü yönetimlerin bir çok ülkeyi marjinalleşmeye sürüklediğini gözlemlemişlerdir.
- Bazılarına göre, iklimsel ve coğrafi şartlardan ötürü bazı ülkeler küresel gelişimin dışında kaldı.

Daha fazla bilgi için

www.worldbank.org.tr

Bin Yıl Kalkınma Hedefleri 2007 İlerleme Şeması

Hedefler ve amaçlar	Afrika		Asya				Okyanusya	Latin Amerika ve Karayipler	Bağımsız Devletler Topluluğu	
	Kuzey	Alt Sahra	Doğu	Güneydoğu	Güney	Batı			Avrupa	Asya
HEDEF 1 Aşırı yoksulluk ve açlığın azaltılması										
Aşırı yoksulluğu yarı yarıya azaltma	Düşük seviyede yoksulluk	Çok yüksek yoksulluk	Orta derecede yoksulluk	Orta derecede yoksulluk	Çok yüksek yoksulluk	Düşük seviyede yoksulluk	---	moderate poverty	Düşük seviyede yoksulluk	Düşük seviyede yoksulluk
Açlığı yarı yarıya azaltma	Çok düşük seviyede yoksulluk	Çok yüksek açlık	Orta derecede açlık	Orta derecede açlık	Yüksek açlık	Orta derecede açlık	Orta derecede açlık	Orta derecede açlık	Çok düşük seviyede açlık	Yüksek açlık
HEDEF 2 İlk öğretimin evrensel boyutta yaygınlaştırılması										
Herkesin ilk eğitimi tamamlaması	Yüksek devam oranı	Düşük devam oranı	Yüksek devam oranı	Yüksek devam oranı	Yüksek devam oranı	Orta derecede devam oranı	Orta derecede devam oranı	Yüksek devam oranı	Yüksek devam oranı	Yüksek devam oranı
HEDEF 3 Kadının statüsünü güçlendirilmesi ve kadın erkek eşitliğinin sağlanması										
Okula giden kızların erkeklerle oranı	Yakın	Yakınlaşıyor	Eşit	Eşit	Yakın	Yakın	Yakın	Eşit	Eşit	Eşit
Ücretli işlerde çalışan kadınların oranı	Düşük	Orta	Yüksek	Orta	Düşük	Çok düşük	Orta	Yüksek	Yüksek	Yüksek
Kadınların mediste eşit temsil oranı	Çok düşük	Düşük	Orta	Düşük	Düşük	Çok düşük	Çok düşük	Orta	Düşük	Düşük
HEDEF 4 Çocuk ölümlerinin azaltılması										
Beş yaş altı ölümleri üçte iki oranında azaltmak	Düşük ölüm oranı	Çok yüksek ölüm oranı	Düşük ölüm oranı	Orta seviyede ölüm oranı	Çok yüksek ölüm oranı	Orta seviyede ölüm oranı	Orta seviyede ölüm oranı	Düşük ölüm oranı	Düşük ölüm oranı	Orta seviyede ölüm oranı
Kızamık aşısı elde edilen ilerleme	Yüksek	Düşük	Orta	Orta	Düşük	Yüksek	Düşük	Yüksek	Yüksek	Yüksek
HEDEF 5 Anne sağlığının iyileştirilmesi										
Anne ölümlerinin dörtte üç azaltılması*	Orta derecede ölüm oranı	Çok yüksek ölüm oranı	Düşük ölüm oranı	Çok yüksek ölüm oranı	Çok yüksek ölüm oranı	Orta derecede ölüm oranı	Çok yüksek ölüm oranı	Orta derecede ölüm oranı	Düşük ölüm oranı	Düşük ölüm oranı
HEDEF 6 HIV/AIDS, sıtma ve diğer hastalıklarla mücadelede kat edilen mesafe										
HIV/AIDS hastalığının yayılma durumu	Düşük	Çok yüksek	Düşük	Düşük	Orta	Düşük	Orta	Orta	Orta	Düşük
Sıtma hastalığı*	Düşük risk	Yüksek risk	Orta risk	Orta risk	Orta risk	Düşük risk	Düşük risk	Orta risk	Düşük risk	Düşük risk
Tüberküloz	Düşük ölüm oranı	Yüksek ölüm oranı	Orta ölüm oranı	Orta ölüm oranı	Orta ölüm oranı	Düşük ölüm oranı	Orta ölüm oranı	Düşük ölüm oranı	Orta ölüm oranı	Orta ölüm oranı
HEDEF 7 Çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması										
Ormanların korunması**	Düşük	Orta	Orta	Yüksek	Orta	Düşük	Yüksek	Yüksek	Yüksek	Düşük
Sağlıklı içme suyuna sürdürülebilir biçimde ulaşamayan nüfusun yarı yarıya azaltılması	Yüksek	Düşük	Orta	Orta	Orta	Yüksek	Düşük	Yüksek	Yüksek	Orta

Hedefler ve amaçlar	Afrika		Asya				Okyanusya	Latin Amerika ve Karayipler	Bağımsız Devletler Topluluğu	
	Kuzey	Alt Sahra	Doğu	Güneydoğu	Güney	Batı			Avrupa	Asya

HEDEF 7 | Çevresel sürdürülebilirlik sağlanması (devamı)

Kanalizasyona sahip olmayan nüfusun yarı yarıya azaltılması	Orta ilerleme	Çok düşük ilerleme	Çok düşük ilerleme	Düşük ilerleme	Çok düşük ilerleme	Orta derecede ilerleme	Düşük ilerleme	Orta derecede ilerleme	Orta derecede ilerleme	Orta derecede ilerleme
Geçekodu sakinlerinin yaşamlarının iyileştirilmesi	Orta ilerleme	Düşük ilerleme	Düşük ilerleme	Orta ilerleme	Orta ilerleme	Düşük ilerleme	Düşük ilerleme	Orta ilerleme	Çok düşük ilerleme	Düşük ilerleme

HEDEF 8 | Kalkınma için küresel ortaklık oluşturulması

Gençler arasında işsizlik oranı**	Çok yüksek	Yüksek	Düşük	Yüksek	Orta	Çok Yüksek	Düşük	Yüksek	Yüksek	Yüksek
İnternet kullanım miktarı	Orta	Çok düşük	Orta	Orta	Düşük	Orta	Düşük	Yüksek	Orta	Orta

UN DESA, istatistik bölümü tarafından düzenlenmiştir.

Ülkeler üzerine yapılan istatistik bölgelere göre değişim gösterebilir.

Kaynak: BM, Veri ve tahminlerin dayanağı: Tarım ve Gıda Örgütü; Parlamentolararası Birlik; Uluslararası Çalışma Örgütü; Uluslararası Telekomünikasyon Birimi; UNESCO; UNICEF; Dünya Sağlık Örgütü; UNAIDS; UNHABITAT; Dünya Bankası. Haziran 2007 tarihli mevcut istatistiğe dayanmaktadır.

Gelişim tablosu iki göstergelidir. Kutucuklardaki kelimeler mevcut durumu belirten oranların hedefle uyumunu göstermektedir. Renkler ise hedefin 2015 tarihine kadar tamamlanıp tamamlanmayacağını göstermektedir. Aşağıdaki göstergeden takip edilebilir:

- Hedefe ulaşılmış ya da ulaşılması kesin
- Hedefe 2015 yılına kadar ulaşılması bekleniyor ya da bu hedefle ilgili olarak bölgede ciddi bir sorun bulunmuyor
- Hedefe 2015'e kadar ulaşamayacak.
- İlerleme yok, ya da durum daha kötüye gidiyor.
- Yeterli veri yok

* Anne ölümleri ve sıtma hastalığı üzerine mevcut veriler, bu konuda tam bir analiz yapılmasına imkan tanımıyor. Tablodaki veriler ilgili kurumların göstergelerine dayanmaktadır.

** Değerlendirme yeni bir yöntemle dayalıdır ve bu nedenle önceki değerlendirmelerle karşılaştırılmamalıdır.

Kentleşme ve Binyıl Kalkınma Hedefleri (MDGS)

2008 yılında, dünya tarihinde bir ilk olarak, dünya nüfusunun yarısından fazlası – 3,3 milyar kişi-kentsel alanlarda yaşamaya başladı. Bu rakamın 2030 yılında 5 milyara ulaşması bekleniyor. 1800 yılında insanların sadece %2'si şehirde yaşıyordu. 1950 yılında ise dünya nüfusunun sadece % 30'u şehirde yaşıyordu.

Büyük şehirler (10 milyondan fazla nüfusa sahip) giderek büyümeye devam edecek ve insanların çoğu 500,000'lik ya da daha az nüfuslu şehirlerde yaşıyor olacak. İleriki nesillerde, nüfus artışı Asya, Afrika ve Güney Amerikada'ki şehirlerde gerçekleşecek.

Aşırı yoksulluğun 2015 yılına kadar azaltılmasını amaçlayan Binyıl Kalkınma Hedefleri için verilen mücadele kazanılacak mı kaybedilecek mi? Bu sorunun cevabını gelişmekte olan ülkelerin kentlerindeki yaşam koşulları belirleyecek.

Daha fazla bilgi için

www.unfpa.org.tr

www.worldbank.org.tr

✓ KISA KISA

Nubia tapınağını kurtarmak

Mısır, Nubia bölgesindeki tapınaklar dahil olmak üzere, bir çok tarihi tapınağa ve anıta ev sahipliği yapıyor. Nil nehriindeki Aswan barajının inşaatı, 5000 yıllık bir geçmişe sahip anıtları olumsuz etkiliyordu. 1960 yılında, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO) bu anıtların korunması için uluslararası bir kampanya başlattı. Ancak, anıtlar sadece suyla kaplı alandan daha yüksek bir alana taşınmasıyla mümkümdü. BM tarafından bir araya getirilen uzmanların bulunduğu çözüm de aynen bu şekildeydi: Anıtları parçalara böldüler ve daha güvenli bir bölgede bu parçaları bir araya getirdiler. Bu olağanüstü çalışma 20 yılda tamamlanabildi.

2008 yılında, BM, 851 den fazla kültürel, doğal ve çeşitli yapıt ve alanı Dünya Kültür Miras Listesine ekledi. Mısır'ın Piramitleri, ABD'deki Büyük Kanyon ve Hindistan'daki TaJ Mahal bu listede yer alan çeşitli yapıt ve alanlardan bazılarıdır. Evrensel düzeyde bir değere sahip oldukları için insanlığın ortak mirası olarak görülmektedirler. Yaklaşık 180 ülke bu yapıtların korunmasına destek vermek ve bu konuda işbirliği sağlamak amacıyla bir anlaşma imzalamıştır.

UNESCO, Yunanistan'daki Akropolis; Kamboçya'daki Angkor Vat tapınağı; Avustralya daki Uluru-Kata Tjuta Milli Parkı, Göreme Milli Parkı, İstanbul'un tarihi yarım adası ve Endonezya'daki Borobudur tapınağının da aralarında yer aldığı 80 ülkedeki tarihi öneme sahip anıtların korunmasına destek olmaktadır.

www.unesco.org

Birlikte çözelim: Soru ve cevap

Takım Oyunu

Siz de arkadaşlarınızla birlikte aşağıdaki soruları cevaplamaya çalışın

1. Sürdürülebilir kalkınma nedir?
2. Bin Yıl Kalkınma Hedefleri nedir?
3. Yoksulluğu nasıl tanımlarsınız?
4. Kyoto Protokolü nedir?
5. Küreselleşmeden ülkeler nasıl yararlanmıştı?
6. BM yoksulluk oranını azaltmak için ne yapıyor?
7. Dünya Kültür Mirası Listesi nedir?
8. Aralık 2004 tarihinde tsunami felaketinden etkilenenlere BM nasıl bir acil yardımda bulunmuştur?

5

İnsan Hakları

İnsan hakları hakkında...

- 2007 yılında, okul çağındaki 113 milyon çocuk okula gitmiyordu. Bu çocukların yüzde 97'si gelişmekte olan ülkelerde yaşıyor. Dünyada tahminen 854 milyon kişi okur yazar değil ve bunların 544'ünü kadınlar oluşturuyor.
- 73 milyonu 10 yaşın altında olan yaklaşık 171 milyon çocuk, zehirli kimyasallar ve ilaçların kullanıldığı tarımsal alanlarda, tehlikeli makinaların bulunduğu alanlarda ya da maden ocaklarında çalışıyorlar.
- Yaklaşık 8,4 milyon çocuk, fuhuş ve çocuk pornosunda zorla çalıştırılmakta, silahlı çatışmalarda yer almaya ya da diğer yasadışı işlerde çalışmaya zorlanmaktadır.
- BM, 1989 tarihli Çocuk Hakları Sözleşmesinin iki ayrı Ek Protokolünün oluşmasını sağlamıştır. Taraf devletler bu ek protokollerde, 18 yaş altındaki çocukların silahlı çatışmalara katılmasına yasak getirmiş ve çocukların satılmasını, çocuk fuhuşunu ve pornosunu yasaklamıştır. Her iki protokol de 2002 yılında yürürlüğe girmiştir.
- Kadın ve erkekler arasındaki eşitsizlikler yüzünden toplumda en güçsüz birey durumuna gelen kadınlar en çok şiddete maruz kalanlardır. Irk ayrımcılığı çok sık olarak şiddetle sonuçlanmaktadır. Irk ve cinsiyet ayrımcılığına maruz kalan bir kadının şiddet görme ihtimali oldukça fazladır.

Dört yaşında bir çocuk Sao Paulo çöplüğünde.

Sudan'ın Darfur bölgesinde yerlerinden edilmiş kişiler için Hamadiya'da Uluslararası Yardım Komitesi tarafından oluşturulan ana okulundaki öğrenciler

İnsan Hakları

İnsan hakları nedir?

İnsan hakları, bireylerin insan gibi yaşamasını sağlayan haklardır. İnsan hakları olmadan, insanlık vasıflarımızı, aklımızı, becerilerimizi, manevi yönümüzü geliştiremeyiz ve kullanamayız.

Birleşmiş Milletler 1948 yılında İnsan Hakları Evrensel Bildirgesini (İHEB) kabul ederek, tüm ülkeler için insan hakları üzerine ortak standartlar belirledi. Bu beyannameyle, hükümetler, yoksul ve zengin, güçlü ve güçsüz, kadın ve erkek, tüm ırk ve dinlerden tüm insanların eşit şekilde muamele görmesini zorunlu kıldı. Uluslararası hukuk açısından bir bağlayıcılığı olmamasına rağmen, Bildirge manevi düzeyde dünya çapında kabul görmüştür. Birleşmiş Milletler aynı zamanda, vatandaşların sosyal, ekonomik ve siyasi

ABD eski "First Lady" si, Eleanor Roosevelt, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin poster boyutundaki bir kopyasını elinde tutuyor. 1948 tarihli bildirgenin yazarları arasında E. Roosevelt de yer almıştır.

haklarını korumak amacıyla yasal olarak bağlayıcı bir çok sayıda insan hakları sözleşmesini onaylamıştır. Bu anlaşmaların en önemlilerini "İkiz Sözleşmeler" oluşturmaktadır. Bu sözleşmelerin ilki ekonomik, sosyal ve kültürel hakları, diğeri ise siyasi ve sivil hakları içerir. İkiz sözleşmeler İHEB ile birlikte Uluslararası İnsan Hakları Hukukunu oluşturmaktadır.

<http://www.un.org.tr/index.php?ID=95&LNG=1>

İnsan haklarından sorumlu Birleşmiş Milletler kurumu hangisidir?

1946 yılında faaliyetlerine başlayan İnsan Hakları Komisyonunun yerine 2006 yılında İnsan Hakları Konseyi kuruldu. Konsey, Genel Kurul'un alt kuruluşlarından biri olarak faaliyette bulunmaktadır ve üye ülkelere karşı doğrudan sorumludur. Konsey, Birleşmiş Milletler'in insan hakları üzerine en temel diyalog ve işbirliği forumudur. Konseyin faaliyetleri Birleşmiş Milletler'in İnsan Hakları Yüksek Komiserliği tarafından yönetilmektedir.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyinin Cenevre'de 19 Haziran 2006 tarihinde düzenlenen ilk oturumu

Her çocuğun hakkı:

- ✿ bir isim ve vatandaşlık;
- ✿ cinsel istismar dahil her türlü şiddet olayından korunma
- ✿ eğitim;
- ✿ düşünce özgürlüğü

Çocuklar İnsan Haklarından yararlanabilir mi?

Çocuklar yetişkinlerin sahip olduğu tüm haklara sahiptir. Bununla birlikte henüz küçük olmalarından ötürü, özel olarak korunmaya ihtiyaçları vardır. 1989 yılında kabul edilen Çocuk Hakları Sözleşmesi, 18 yaş altındaki herkesin istismar, şiddet ve açlıktan uzak bir ortamda kendisini geliştirmeye hakkı olduğunu belirtmektedir. Diğer insan hakları sözleşmelerini imzalamaktan kaçınan bir çok ülke Çocuk Hakları Sözleşmesini imzalamıştır. Birleşmiş Milletler'in 192 üyesi, Mayıs 2006 tarihi itibariyle bu sözleşmeye taraf olmuştur.

Birleşmiş Milletler, insan haklarıyla ilgili başka hangi anlaşmalar üzerine mutabakat sağlamıştır ?

Birleşmiş Milletler, yerli halklar, azınlıklar, engelliler, çocuklar, kadınlar ve diğer savunmasız insanlarla ilgili 80'den fazla insan hakları sözleşmesi ve bildirgesi üzerinde mutabakata varılmasına yardımcı olmuştur. Tüm bu sözleşmeler, istismarın kökünü kurutmak amacıyla, dünya çapında bir "insan hakları kültürünün" oluşmasının yolunu açmıştır.

İnsan Hakları Sözleşmelerinin bazıları:

- ▶ 1948 tarihli, Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi, dini, etnik, milli, ırksal bir grubun tümünü ya da bir kısmını yok etme amacı güden suç faaliyetlerini soykırım olarak tanımlamaktadır.
- ▶ 1984 tarihli, İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık dışı ya da Aşağılayıcı Muamele ya da Cezaya Karşı Sözleşme, işkencenin önlenmesinden ve bu tür faaliyetlerin yasal olarak cezalandırılmasından ülkeleri sorumlu tutmaktadır.
- ▶ 1966 tarihli, Her Türlü İrk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme ırk ayrımcılığını "ırk, ten rengi, din, mezhep, etnik köken ve milliyete dayalı olarak insanları siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel ve toplumsal yaşamın her alanlarında temel özgürlüklerden ve haklardan mahrum eden uygulamaların" tamamı olarak adlandırmakta ve ülkelere ırk ayrımcılığıyla mücadele konusunda baskı yapmaktadır.
- ▶ 1979 tarihli, Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Sözleşme, kadın hakları için uluslararası bir bildirme olarak tanımlanır. Kadına karşı ayrımcılığı, cinsiyete dayalı dışlama ve yasaklamalar olarak tanımlayan sözleşme, bu ayrımcılığın sona ermesi için ülkeleri teşvik etmektedir.

herkesin hakkıdır:

- ▶ 1951 tarihli, Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi, mültecilerin haklarını, özellikle ülkelerine geri döndüklerinde tehlikede olabilecekleri için zorla kendi ülkelerine geri gönderilemeyeceklerine ilişkin haklarını tanımlamak ve çalışma, eğitim, kamu hizmeti, sosyal güvenlik hakları ve aynı zamanda seyahat belgesi alma haklarını içeren günlük yaşamlarına dair çeşitli düzenlemeleri sağlamaktadır.

Uluslararası hukukun dışında, Birleşmiş Milletler insan haklarını koruma yöntemi nedir?

Birleşmiş Milletler insan haklarına uyulmasını bir kaç yolla sağlamaktadır, bunlar:

- ▶ BM, Devletlerin insan hakları üzerine tuttıkları kayıtları gözlemlemektedir. İnsan Hakları Konseyi, Genel Kurul'a, insan haklarını ciddi bir şekilde ihlal etmiş bir konsey üyesinin ayrıcalıklarının elinden alması ve haklarının askıya alınması için tavsiyede bulunma hakkına sahiptir. Haklarının askıya alınması sürecinde genel kurulun üçte ikilik çoğunluk oyu gerekmektedir.
- ▶ İnsan Hakları Konseyi, altı ayrı komitesi aracılığıyla, hükümetlerden haklarındaki iddialara cevap vermelerini isteyebilir; bu komiteler aynı zamanda karar alabilir ve bu kararları eleştiri ve tavsiyelerle birlikte ilan edebilir.
- ▶ Hapishaneleri ziyaret etmeleri, mağdurlarla görüşmeleri ve olaylarla ilgili bilgi toplamaları amacıyla özel raportör ya da temsilci görevlendirebilir. Bu uzmanlar insan hakları ile ilgili konularda ülkelere tavsiyede bulunabilirler.
- ▶ Keyfi tutuklama gibi konularda araştırma yapacak çalışma grupları görevlendirilebilir. Eğer verdikleri raporda insan haklarının ihlali söz konusu ise, uluslararası düzeydeki kurumların dikkatini çekmeye çalışırlar.
- ▶ Okul ve mahkeme sistemleri gibi, ulusal ve bölgesel kurumların güçlenmesi için teknik destek sağlar.
- ▶ İnsan haklarına ilişkin konuları tartışmak ve bu konularda hükümetlerin taahhütte bulunmalarını sağlamak üzere uluslararası konferanslar düzenlenmektedir.

Özel raportör ve çalışma grupları kimlerden oluşur?

İnsan hakları konusu üzerine görevlendirilen özel raportörler ve çalışma grupları insan haklarının korunmasında en ön sırada yer almaktadırlar. "Özel prosedür" olarak tanımladıkları şiddete dayalı faaliyetleri soruşturmakta ve münferit ve acil dosyalara müdahale etmektedirler. İnsan hakları uzmanları bağımsızdır. En fazla 6 yıl süreliğine görev alabilirler ve kişisel olarak hareket ederler. Uzmanların sayısı zaman içerisinde artış göstermiştir. Günümüzde, 30 özel raportör görev yapmaktadır. Raportörler, İnsan Hakları Konseyine ve Genel Kurul'a teslim edecekleri raporları hazırlarken, kişisel şikayetler ve sivil toplum kuruluşlarından topladıkları bilgiler dahil tüm güvenilir kaynakları kullanırlar. Araştırmalarının önemli bir kısmı, mağdurlarla ve yetkililerle

Yaşam,
özgürlük ve
güvenlik;

İfade
özgürlüğü;

Köleliğe son;

Adil yargı;

Kanun önünde
eşitlik;

• • • • • ➔
Seyahat
özgürlüğü;

• • • • •
vatandaşlık;

• • • • •
evlenme ve
aile kurma;

• • • • •
çalışmak;

• • • • •
eşit işe eşit
ücret;

görüşükleri ve kanıtları yerinde bir araya getirdikleri için mahalli olarak yapılır. İnsan haklarını korumak için hükümetlerin bu konudaki sorumluluklarını vurgulamak üzere raporlar kamuoyuna duyurulur.

.....
 www.ohchr.org/
.....

Hak ihlalleri konusunda bireysel şikayette bulunulabilir mi?

Evet. Birleşmiş Milletler sözleşmelerinin bazılarında bulunan ek protokoller, eğer hükümetleri bu protokolleri imzalamışsa, kişilere şikayetlerini bildirmeleri için fırsat tanımaktadır. Gizli iletişim prosedürü altında, insan haklarının sistematik ve kapsamlı şekilde ihlaline ilişkin iddiaları, eğer yurtiçinde tüm kanuni yollar tükenmiş ise, BM'ye sunulabilir.

Uluslararası Ceza Mahkemesini (ICC) kim kurdu? Niye böyle bir mahkemeye ihtiyaç duyuldu?

1998 yılında, Roma'da düzenlenen bir konferansda, 120 ülkenin kabul oyuyla kurulmasına karar verilmiştir. Uluslararası Ceza Mahkemesi (ICC), devletlerin uluslararası hukuk kapsamında işleyebilecekleri en ağır suçlar olan soykırım, diğer insanlığa karşı suçlar ile savaş suçları için kişileri dava edebilme yetkisine sahiptir. 1 Haziran 2008 tarihinde, Roma Statüsün'nün kurduğu ICC'ye 106 ülke ortak olmuştur.

Bu tür bir mahkemeye ihtiyaç duyulmaktadır. Bazı ülkelerde, savaş döneminde, savaşta işlenen suçları yargılayabilecek bir mahkeme işlemediği takdirde ICC'ye ihtiyaç duyulabilir. Bazen de, yönetimdeki hükümet, bazı vatandaşlarını, özellikle üst düzey memurları yargılanma konusunda isteksiz davranabilir. Bu tür durumlarda ICC adil ve tarafsız karar verecek mercidir.

.....
 www.icc-cpi.int/
.....

Yerli Halkların Hakları Bildirgesi

Hükümet ve yerli halkların temsilcileri arasında 20 yılı aşkın süre görüşmeler sonucu 13 Aralık 1997 tarihinde yerlilerin haklarına saygı gösterilmesini öngören bildirme BM Genel Kurulunda kabul edildi. Bu bildirgenin onaylanması hem adalet için ve insanlık onuru için büyük bir başarıdır.

Bildirme, dünyanın dört bir yanındaki yerli halkların onuru, yaşamı, refahı ve hakları için asgari standartlardan oluşan evrensel bir çerçeve belirlemiştir. Bildirme; kişisel ve toplu hakları; kültürel ve kimliğe ilişkin hakları; eğitim, sağlık, iş ve dil konusundaki hakları ve diğer hakları içermektedir. Yerlilere karşı yapılan ayrımcılığı yasaklamakta ve yerlilerin kendilerini ilgilendiren her konu hakkında söz sahibi olmaları hakkını savunmaktadır. Bildirme, yerlilerin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimdeki önceliklerini belirleme ve bağımsız kalma haklarını da içermektedir. Bildirme, devletler ve yerliler arasında uyumlu ve işbirlikçi diyalogları desteklemektedir.

✓ KISA KISA

Kızlar okula

Dünyanın her yerinde kız çocukları ayrımcılığa maruz kalıyor. Erkeklerle göre daha az besleniyorlar. Bir çok ülkede 5 ya da 6 yaşında olmalarına rağmen uzun saatler çalıştırılıyorlar. 6 ila 11 yaş arası 80 milyon kız çocuğu okula gönderilmiyor. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi (1989), kızların eğitimine destek sağlanması için hükümetlerin daha çok yatırım yapmasını talep ediyor. 1960 yılında, çocukların sadece yüzde 50'si okula gidebiliyorken, BM sayesinde, günümüzde ilköğretim çağındaki çocukların yüzde 77'si okula devam edebiliyor. Bu önemli bir artış olmakla birlikte yetersizdir, hala yapılması gereken daha çok şey var.

YAKIN PLAN

Çalışan çocuk

Henüz 12 yaşındaki Leandra Cristine Da Silva yaşamak için çok zor şartlarda çalışmak zorunda. Bahçede oyun oynaması, okula gitmesi gerekirken, o, haftanın yedi günü, Brezilya'nın kuzeyinde, Recife kenti civarında bulunan kir ve tozla kaplı Olinda çöplüğünde çalışıyor. Denize yakın bir yerde çalışmasına rağmen, ne annesi Marcia, ne abisi ve ne de ablası Atlantik Okyanusunu hiç görmemiş. Leandra için hergün aynı: günlük ev işlerini bitirdikten sonra, her sabah annesinin yanında, çöplerden şişe ve kutu topluyor. Annesiyle birlikte hergün en az 10 saat çalışıyor. Çöplükte geçirdiği yorucu günün ardından, suyu akmayan evine dönüp annesi ve kardeşleriyle paylaştıkları yatağa yatıyor.

Olinda çöplüğünde çalışmak oldukça tehlikeli bir iş. Alışveriş marketinin kamyonu belirdiğinde, çocuklar, kadınlar ve erkekler en iyi çöpü kapabilmek için yarışa başlıyor. Leandra, çocukları çalıştırarak para kazanan komisyoncular için topladığı şişelere karşılık günlük 3 dolar kazanıyor. Brezilya'da çocukların tehlikeli koşullarda çalışması yasak ancak, yoksulluğun aileler üzerindeki baskısı, aileleri buna zorluyor.

Eğitimin yoksullukla mücadelede en iyi yol olduğunu anımsarsak, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) ve BM Uluslararası Çalışma Örgütü, Brezilya hükümetiyle çocukların ait olduğu yere, yani okullara dönmelerini desteklemek amacıyla ortak bir çalışma yürütüyor. Bolsa Escola ("burslu okul"), çocukların işden kazandıkları paranın yerine, ailelere mali yardım yapılmasını öngören bir program.

Leandra ailesine destek olduğu için kendisiyle gurur duysada, okula gitmeyi de çok istiyordu. Annesi Marcia, hayatı boyunca çalışmış, hiç okula gitmemiş. Bolsa programını anlayamamış ve kızının çöplükten kazandığı paranın karşılığını bu programın vereceğine de inanmamış. Ama kader Leandra'nın yüzüne artık gülüyor. UNICEF proje sorumlusu Ana Maria Azevedo ve UNICEF iyi niyet elçisi Susan Sarandon'ın yardımıyla, Leandra Bolsa'da eğitim görmeye hak kazandı. Hayata yeni bir başlangıç yapması için Leandra'ya büyük bir fırsat tanındı.

UN Works isimli internet sayfasından alıntı yapılmıştır.

 www.un.org/works/goingon/labor/leandra_story.html

İşkence mağdurlarına yardım

Polis gece yarısı olay yerine ulaşır. Polis önce göz yaşartıcı bomba atar sonra da kapıyı kırıp içeri girer ve evdeki insanları tartaklamaya başlar. Ev sakinlerini polis gözetimindeyken yaşamını yitiren 15 yaşındaki genç için taziye ziyaretine gelenler oluşturmaktadır. 11 ila 15 yaş arasındaki 3 çocuk dahil evdeki herkes polis tarafından zorla polis araçlarına bindirilir.

Yukarıda bahsedilen devlet terörünü sergilemek için yazılmış hayali bir olaydır. Ancak günümüzde benzer olaylar bir çok ülkede ne yazık ki gerçekten yaşanıyor.

1984 yılında, BM İşkenceye karşı sözleşmeyi kabul etti. İşkenceye karşı kurulan 10 üyeli komite, sözleşmeyi imzalayan ülkelerin raporlarını düzenli olarak incelemektedir. Birleşmiş Milletler aynı zamanda, işkenceye maruz kalanlar için yardım fonu oluşturmuştur. Bu fon, işkenceye maruz kalanlara ve çocuklarına ekonomik, insani, ve yasal boyutta destek sağlamaktadır.

Birleşmiş Milletler'in bir insanlık suçu olan ırkçı apartheid rejimine karşı savaşı

"Apartheid" Güney Afrika dilinde "ayrımcılık" anlamına gelmektedir. Uzun süre azınlıktaki beyaz ırk tarafından yönetilen Güney Afrika nüfusunun yüzde 80'i Afrikalı zencilerden oluşuyordu. Yönetimdeki azınlığın geliştirdiği ayrımcılık politikaları, zencilerin yararlanması gereken en temel insan haklarını dahi ihlal ediyordu. Birleşmiş Milletler, ırk ayrımcılığını "insanlık suçu" olarak tanımlamış ve ayrımcılık politikalarına karşı otuz yıldan fazla süren bir kampanya yürütmüştür. Birleşmiş Milletler'in ülkedeki ilk bağımsız ve tüm vatandaşların katılımıyla yapılan seçimleri düzenlediği 1994 Nisan ayında Apartheid rejimi son son bulmuştur. ırk ayrımcılığı rejiminden ötürü yıllarca hapis yatan Nelson Mandela, BM Genel Kuruluna hitaben

konuşmuş (sol tarafda), tüm ırkları eşit kabul eden yeni Güney Afrika'nın ilk Cumhurbaşkanı seçilmiştir.

Birlikte çözelim: Soru cevap

Takım oyunu

Kendinizi deneyim

1. İnsan hakları nedir?
2. İnsan hakları evrensel bildirgesi ne zaman onaylanmıştır? Bildirgenin içeriği nedir?
3. İnsan haklarından sorumlu BM birimi hangisidir?
4. Uluslararası hukuk dışında, Birleşmiş Milletler insan haklarını nasıl korumaktadır?
5. Özel raportörün görevi nedir?
6. Apartheid nedir?
7. Yerli halkların haklarına saygı gösterilmesini öngören bildirme hangi hususları içerir?

6

Sık Sorulan Sorular

Sık sorulan sorular

İnsanlar Birleşmiş Milletler'i nasıl destekleyebilir? Bireyler BM'ye üye olarak katılabilirler mi?

Sadece, uluslararası tanınan bağımsız devletler Birleşmiş Milletler'in üyesi olabilir. Bireyler, uluslararası ve yerel düzeydeki sivil toplum kuruluşlarının aracılığıyla Birleşmiş Milletler'in çalışmalarını destekleyebilirler. Bazı kuruluşlar, Birleşmiş Milletler'in Kamusal İletişim Dairesi ile işbirliği halinde çalışmakta ve BM ile dünyanın dört bir yanındaki insanlar arasında köprü oluşturmaktadır.

Daha fazla bilgi için:

<http://www.un.org/dpi/ngosection/index.html>

100 den fazla ülkede, yerel BM dernekleri (UNA-USA ve WFUNA) faaliyetlerini sürdürmektedir. UNICEF'in, UNICEF programlarına dair farkındalığın artırılması ve bu programları gerçekleştirmek için yeterli fonun sağlanması amacıyla güden ulusal düzeyde komiteleri Türkiye dahil bir çok ülkede faaliyettedir.

90 ülkede, sayıları 3,600'ü bulan UNESCO'ya bağlı klüpler, merkezler ve dernekler, eğitim, bilim, kültür ve iletişim alanlarında çalışmalar yürütmektedir. En önemli iletişim noktaları ise BM enformasyon merkez ve hizmetleridir.

Tarım, sağlık, eğitim, bilişim, mesleki eğitim, insan hakları, sanayi ve nüfus konularında bilgi ve beceriye sahip iseniz, BM Gönüllüleri (UNV) programı bir ya da iki yıllık bir süreliğine, sizi, gelişmekte olan ülkelerde BM tarafından yürütülen geliştirme projelerine dahil edebilir.

Posta adresi, P.O. Box 260111, D-53153, Bonn, Almanya • Tel: 49 (228) 815-2000;

Faks: 49 (228) 815-2001 • E-postya: information@unvolunteers.org

www.unv.org

Eğitimimi yurtdışındaki bir üniversitede sürdürmek istiyorum. BM bana finansal açıdan destek olur mu?

BM öğrencilere finansal destek sağlamamaktadır. Ancak, UNESCO tarafından bastırılan ve yurtdışı burs veren kuruluşların bilgilerini içeren kataloğa sahip olabilirsiniz. Söz konusu kataloğu satın almak için aşağıdaki adres ile irtibata geçiniz.

Adres: UNESCO Publishing, Promotion and Sales Division,
1 rue Miollis, 75732 Paris Cedex 15 (France). İnternette sipariş vermek için aşağıdaki adrese gidiniz:

<http://www.unesco.org/publishing>

BM, öğrenci stajyer kabul ediyor mu?

BM yüksek lisans öğrencilerine staj imkanı vermektedir. Stajyerlere ücret ödenmemektedir. Staj süresi en fazla üç aydır. Daha fazla bilgi için:

<http://www.un.org.tr/index.php?ID=91&LNG=1>

BM ye üye bir ülkenin bir çok alandaki mevcut durumu hakkındaki bilgilere nereden ulaşabilirim?

Bu tür bilgileri ilgili ülkenin BM nezdindeki daimi temsilciliğinden alabilirsiniz. Üye ülkeler için düzenlenen internet sitelerine aşağıdaki adresten ulaşabilirsiniz:

<http://www.un.int/index-en/webs.html>

BM günü nedir?

24 Ekim Birleşmiş Milletler'in kuruluş günüdür. 24 Ekim 1945 tarihinde, kurucu üyelerin BM Anlaşmasını onaylamasının ardından , BM kurulmuştur. O tarihten itibaren her 24 Ekim dünyanın dört bir tarafında BM günü olarak kutlanmaktadır.

İnternet üzerinden BM hakkında bilgilere ulaşabilir miyim?

Birleşmiş Milletler Genel Merkezi internet sitesi ve

www.un.org

Birleşmiş Milletler Türkiye Temsilciliği ve Birleşmiş Milletler Türkiye Temsilciliği Enformasyon Merkezinin internet sayfalarından bilgi alabilirsiniz

www.unicankara.org.tr www.un.org.tr

BM tarafından Gençlere özel hazırlanmış bir internet istesi mevcut mudur?

BM Cyberschoolbus, öğrenci ve öğretmenlerin BM hakkında bilgi edinmesi, gerekli materyallere erişmesi için tasarlanmıştır.

www.un.org/Cyberschoolbus

Birleşmiş Milletler'in marşı var mıdır?

BM'nin resmi bir marşı bulunmamaktadır. Ancak, Birleşmiş Milletlerin 25'inci yıl dönümünde İspanyol maestro Pablo Casals'ın hazırladığı, sözleri İngiliz şair W.H. Auden tarafından yazılan bir eser Genel Merkez'de seslendirilmiştir. Dönemin Genel Sekreteri U Thant, söz konusu eserin uygun ortamlarda seslendirilmesini umut ettiğini dile getirmiştir. Ancak, bu eser hiç bir zaman resmi bir marş olarak kabul edilmemiştir.

BM hakkında daha fazla bilgi almak istiyorsam, bunu nereye iletmeliyim?

Aşağıdaki adresle irtibata geçebilirsiniz

BM Türkiye Temsilciliği Enformasyon Merkezi
Birlik Mahallesi 2. Cad. No: 11 Çankaya Ankara

E-posta: unic.ankara@unic.org

Tel (312) 496 14 99

Faks: (312) 454 10 52

<http://www.unicankara.org.tr/index.php?LNG=1&ID=102>

"Birleşmiş Milletler'e adanan marş"ın ilk performansı, İspanyol orkestra şefi Maestro Pablo Casals tarafından BM NY Genel Merkezinde, 24 Ekim 1971 tarihinde gerçekleştirildi.

Birleşmiş Milletler tarafından kutlanan bazı özel günler:

27 Ocak	Uluslararası Yahudi Soykırımı Kurbanlarını Anma Günü
8 Mart	Dünya Kadınlar Günü
21 Mart	İrk Ayrımcılığıyla Mücadele Uluslararası Günü
25 Mart	Kölelik ve Atlantik Aşırı Köle Ticareti Kurbanlarını Anma Günü
7 Nisan	Dünya Sağlık Günü
3 Mayıs	Dünya Basın Özgürlüğü Günü
15 Mayıs	Uluslararası Aile Günü
21 Mayıs	Dünya Diyalog ve Kalkınma İçin Kültürel Çeşitlilik Günü
29 Mayıs	Uluslararası Birleşmiş Milletler Barışgücü Günü
31 Mayıs	Sigarayı Bırakma Günü
5 Haziran	Dünya Çevre Günü
20 Haziran	Dünya Mülteciler Günü
26 Haziran	Uluslararası Uyuşturucu Kullanımı ve Kaçakçılığı İle Mücadele Günü
11 Temmuz	Dünya Nüfus Günü
9 Ağustos	Dünya Yerli Halklar Günü
8 Eylül	Uluslararası Okur-Yazarlık Günü
21 Eylül	Dünya Barış Günü
1 Ekim	Dünya Yaşlılar Günü
2 Ekim	Şiddete Hayır Günü
17 Ekim	Dünya Yoksullukla Mücadele Günü
24 Ekim	Birleşmiş Milletler Günü
16 Kasım	Uluslararası Hoşgörü Günü
20 Kasım	Dünya Çocuk Günü
25 Kasım	Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele ve Dayanışma Günü
29 Kasım	Filistin Halkıyla Dayanışma Günü
1 Aralık	Dünya AIDS Günü
3 Aralık	Dünya Engelliler Günü
9 Aralık	Dünya Yolsuzlukla Mücadele Günü
10 Aralık	Dünya İnsan Hakları Günü
18 Aralık	Dünya Göçmen Günü

Biliyor musunuz?

- BM, 1945 yılından bu yana 170'den fazla bölgesel ihtilafın barışçı yollardan çözülmesine arabuluculuk yaptı.
- BM, 80 ülkenin bağımsızlığına kavuşmasını sağladı.
- BM sayesinde insan hakları, terörizm, uluslararası suçlar, mülteciler, silahsızlanma, ticari mallar ve okyanuslar konusunda 500'den fazla uluslararası anlaşma yapıldı.
- Dünyanın en büyük insani yardım kuruluşu olan Dünya Gıda Programı (WFP) her yıl dünyanın dört bir yanında 80 ülkede açlıkla karşı karşıya olan 90 milyon kişiye gıda yardımı yapıyor.
- BM tahminlerine göre 1990 yılından bu yana yaşanan ihtilaflarda ölenlerin yüzde 90'ını siviller oluşturuyor. Sivil kayıpların yüzde 80'ini ise kadınlar ve çocuklar teşkil ediyor.
- Eğer dünyadaki her yoksul kişi Almanya veya İngiltere'deki ortalama bir vatandaş kadar enerji harcasaydı, çevre kirliliği ile başa çıkılabilmesi için dünyamızdan dört kat büyük bir gezegene ihtiyacımız olacaktı. Eğer ortalama bir Amerikalı kadar harcıyor olsaydı, çevre kirliliği ile başa çıkılabilmesi için dünyamızın dokuz kat büyük olması gerekecekti.